

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvešči nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA. Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Okoli priznanja Francove vlade:

Pred odločitvijo v Parizu in Londonu

Na svoji današnji seji bo francoska vlada sklepala, kakšno stališče naj zavzame glede na novi razvoj dogodkov v Španiji, da zaščiti francoske interese, dočim bo v tem pogledu odločilna seja angleške vlade jutri

Pariz, 14. febr. i. Na današnji seji bo min. svet razpravljaj o španskem vprašanju v zvezi s poročilom senatorja Leona Berarda, ki mu je bila poverjena naloga, da sondira teren pri generalu Francu. Angleška vlada bo o tem sklepala jutri, vendar pa bo upoštevala stališče francoske vlade. V zvezi s tem je večeraj popoldne zunanji minister Bonnet konferiral z angleškim veleposlanikom Phippsom o političnem položaju, dočim je min. predsednik Daladier sprejel večeraj zunanjo ministra Bonnet, kolonjskega ministra Mandela in predsednika finančnega odbora v senatu Caillauxa. V poučenih krogih zatrjujejo, da je tudi v teh razgovorih šlo za splošni politični položaj v zvezi z današnjo sejo francoske vlade.

Po najnovejšem razvoju dogodkov v Španiji je postalo negotovo, ali bo francoska vlada že danes kaj definitivnega sklenila glede imenovanja svojega rednega in stalnega diplomatskega zastopnika v Burgosu. Ko so socialisti izjavili, da se kolektivno pridužujejo parlamentarni levčarski skupini francoskih prijateljev Španije, se je opozicija v francoski zbornici povečala na 200 poslancev, ki so proti priznanju generala Franca, če ne pristano na velika in daljnosežna jamstva za špansko neodvisnost in za varnost političnih nasprotnikov v Španiji. Vsekakor je poleg tega vplival na razpoloženje francoske vlade tudi sklep Negrinovega kabineta, da se bodo republikanci že nadalje borili. Slej ko prej pa je Francija v tesnih zvezah z Anglijo.

Nova Berardova mislija

Pariz, 14. febr. a. Vse kaže, da bo vlada na današnji seji sklenila, naj senator Leon Berard ponovno odputuje v uradni misiji v Burgos. O priliki svojega drugega potovanja v Burgos bo Berard imel nalogo, proučiti ne samo način ureditve diplomatskih odnosov med Parizom in Burgosom, temveč tudi pripraviti ureditev gospodarskih in trgovskih odnosov med obema državama. Istotako bo Berard razpravljaj z vlado generala Franca o vprašanju beguncev. Po informacijah iz dobro obveščenih krogov, bi imel Leon Berard odgovoriti v dveh dneh v Burgosu.

Tesno sodelovanje Francije in Anglije

Pariz, 14. febr. AA. List »Republique« piše, da je Francija vedela za dogodke na Minorci in da jih je odobrila. Francija bo sklepala skupno z Veliko Britanijo ali se posloje v nacionalistično Španijo poslanki. Francija bo tudi po vojni delala v popolnem sporazumu z Veliko Britanijo, kar pa se tiče bodočega režima v Španiji, se v to stvar ne namerava vmešavati. Vsakdo naj bo gospodar v svoji hiši. Francija je pripravljena nuditi celo svojo pomoč Španiji ne samo v sporazumu z Veliko Britanijo, temveč sploh z vsemi, ki bodo hoteli pokazati dobro voljo za obnovu Španije. Od Španije nimamo ničesar zahtevati, prav tako pa tudi Španija ne more ničesar zahtevati od nas. Naše prijateljstvo mora biti naravno in sicer tem bolj, čim bolj so naši interesi v Maroku deljeni in enaki na Sredozemskem morju ter na velikih pomorskih cestah. »Justice« pravi, da se mora letos odločiti usoda Evrope in usoda Francije. To leto bo odločilno za mir ali vojno. Če letos ne bo izbruhnila vojna, se bo začela dolga doba miru, ker je 1. 1939 zadnje leto zapostavljenosti velikih demokratičnih držav. Zato je treba brez odlašanja mobilizirati vse naše sile in pripraviti vsa sredstva za obrambo našega neba. Pripravljeni smo braniti svoje meje. »Figaro« piše o velikih naporih Velike Britanije, da bi se vojsko pripravila. Poleg redne vojske ima že sedaj tako zvano teritorialno vojsko, v katero vstopajo prostovoljci. Ta vojska, ki je bila reorganizirana pred kratkim, šteje 12 protiletalskih divizij, 12 pehotnih in eno mehaniško divizijo. To je jedro angleške armade. Na vsak način bi se ta vojska povečala, če bi se postopno uvedla obvezna vojaška služba. Sedanja vojska bi se morala uporabiti kot kader za pripravo mobilizacije.

Chamberlainova pojasnila o položaju

London, 14. febr. w. Laburistični poslanec Henderson je zahteval večeraj v spodnji zbornici od min. predsednika Chamberlaina izjavo, da angleška vlada glede na izpremenjeni vojaški položaj v Španiji ne namerava priznati Francove vlade v Burgosu. Min. predsednik Chamberlain je odgovoril, da mu je glede na neprestano izpreminjajoči se položaj v Španiji nemogoče dati tako zagotovilo, sporočiti pa more, da je angleška vlada v stalnih stikih s francosko vlado in da doslej v tej zadevi še ni bil sprejet noben sklep.

Na vprašanje poslanca Hendersona, ali more zagotoviti, da bo vlada vprašala spodnjo zbornico za mnenje preden se bo odločila za izpremembo svoje politike, je

Chamberlain odgovoril, da bo vlada pač morala nositi odgovornost.

Laburistični poslanec Henderson in Atlee sta nato postavila še nadaljnja vprašanja min. predsedniku Chamberlainu, ki pa nanje ni odgovoril.

V odgovoru na različna vprašanja o vlogi angleške križarke »Devonshire« pri predaji Minorce Francovim oblastem, je izjavil Chamberlain, da angleška vlada pri teh pogajanjih ni sodelovala in da zato tudi nima nobene odgovornosti.

Anglija je posredovala le toliko, da je njena vojna ladja »Devonshire« prepeljala iz Palme v Port Mahon zastopnika nacionalistov, ki se je potem pogajal z republikanskim guvernerjem na Minorci. Zaradi letalskega napada na Port Mahon med pogajanjimi je Anglija po diplomatski poti protestirala, toda ne v Rimu, kakor bi želeli nekateri poslanci, sodeč po njihovih interpelacijah, nego v Burgosu. Na ta svoj protest je dobila preko svojega diplomatskega zastopnika v Palmi na Minorci od tamkajšnjih nacionalističnih vojaških oblasti odgovor, da je bil letalski napad izvršen po pomoti.

Podobne izjave je podal tudi državni podtajnik Buttler.

Angleški pogoji za priznanje Francove vlade

London, 14. febr. AA. Sročiti je bila seja privatnega parlamentarnega odbora za Španijo, ki ji lahko prisostvujejo vsi zainteresirani člani parlamenta, zaradi česar je bilo zanj veliko zanimanje. S seje so bile poslance brzojavke predsedniku francoske vlade Daladieru in zunanjemu ministru Bonnetu ter več francoskim narodnim poslancem, kakor tudi predsedniku angleške vlade Chamberlainu. Odbor je v teh brzojavkah naglasil, da želijo vse stranke angleškega parlamenta, da se prizna vlada generala Franca, če izda amnestijo in obljubi umik prostovoljcev. To stališče angleškega parlamentarnega odbora zastopa tudi današnji »Times«.

Francosko-japonski spor zaradi Hainana

Japonska vlada izjavlja, da so njene čete zasedle otok Hainan samo iz strateških razlogov

Pariz, 14. febr. o. Okupacija Hainana pomeni za Francijo indirektno ogražanje njene kolonjskega imperija in so tukajšnji krogi mnenja, da predstavlja manever proti Franciji in demokratičnim silam. Službeno so Japonci na francoski protest izjavili, da je njihova vojska le začasno zavzela otok in da spada okupacija v okvir vojaških ukrepov, ki se tičejo nastopa japonskih vojskih sil proti južni Kitajski, niso pa nameravali kakorkoli prekršiti francosko-kitajske konvencije niti francosko-japonske pogodbe. Kljub temu se francoski politični krogi s takim tolačenjem okupacije Hainana doslej niso mogli zadovoljiti.

Okupacijo proglašajo tudi za prekršitev obljub, ki jih je dala Japonska v zadnjem poletju francoskemu in angleškemu poslaniku v Tokiju. V Parizu je bilo že davno znano, da Japonci stremijo po tem otoku, na katerem bi si radi zgradili svojo pomorsko oporišče. Če bo ostal otok trajno zaseden, bo to vsekakor pomenilo flagrantno prekršitev pogodb in koncentracijo japonskih vojskih sil na področju, ki spada v sfero francoskih življenjskih interesov. Tako ugotavlja »Temps«, sploh pa so francoski krogi mnenja, da Japonci tokrat najbrže niso hoteli ogražati interesov veseli, ker je njihov položaj preveč kočljiv, da bi smeli tvegati nove zapletljive na Daljnem vzhodu.

Angleška demarša v Tokiju

Tokio, 14. febr. AA. Angleški veleposlanik je obiskal japonskega zunanjega ministra Arito ter mu predal noto svoje vlade, podobno noti, ki jo je izročil večeraj francoski veleposlanik zaradi zasedbe otoka Hainana.

Japonske izjave

Tokio, 14. febr. i. Na francosko demaršo zaradi zasedbe otoka Hainan je japonska vlada odgovorila, da je zasedla otok samo začasno in da ga ne misli anektirati.

Tokio, 14. febr. a. Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil poročevalcem listov o zasedbi otoka Hainana, da je japonska vlada že večkrat izjavljala, da nima nobenih teritorialnih zahtev nasproti Kitajski. Na vprašanje kako dolgo utegne trajati zasedba otoka Hainana, je odgovoril: Danes je še prezgodaj dati izjave o morebitnih rezultatih.

List »Mikajo« smatra, da bo japonska vlada na francosko-angleško demaršo odgovorila da je zasedba otoka Hainana čisto vojaškega značaja. List pravi, da v japon-

Mnenja angleških listov

London, 14. febr. AA. Današnji listi se ponovno bavijo s španskim vprašanjem. »Times« smatra, da je večina članov angleškega kabineta za priznanje vlade generala Franca brez pogojev, ker bi pogojno priznanje dajalo republikancem samo moč za nadaljnje borbe. Laburistični listi smatrajo, da kabinet na jutrišnji seji še ne bo sklepal o vprašanju priznanja španske vlade. »News Chronicle« piše, da se ministri še niso sporazumeli glede priznanja Francove vlade. »Daily Mail« tolmači večerajšnje izjave Chamberlaina v spodnjem domu tako, da bo angleška vlada vodila v Španiji realistično politiko ter priznala vla-

400.000 beguncev iz Španije

V zadnjih dneh jih je pribežalo iz Katalonije v Francijo zopet do 40.000

Pariz, 14. febr. AA. Število beguncev, ki so v zadnjih treh tednih prekorčili francosko mejo, cenijo na 350 do 400 tisoč. Okoli 140.000 jih je bilo poslanih v razne francoske pokrajine, 40.000 pa vrnjenih v nacionalno Španijo. Okoli 170.000 beguncev je v koncentracijskih taboriščih v pokrajini vzhodnih Pirenejev. V zadnjih dveh dneh je prekorčilo mejo 30 do 40 tisoč beguncev.

Ogromne žrtve vojne

Pariz, 14. febr. i. Državljanska vojna na Španiji, ki je zahtevala že nad poldrugi milijon človeških žrtvi in pahnila v bedo in nesrečo na milijone ljudi, je po dosedanjih cenitvi povzročila že 60 milijard frankov škode.

Smrtne obsodbe republikancev v Barceloni

Barcelona, 14. febr. AA. Vojno sodišče je obsodilo na smrt Salazarja Venturo, predsednika narodnega sodišča, Manuela

do generala Franca. »Daily Express« naglašja, da se angleški trgovski krogi že sedaj pripravljajo za obnovo trgovskih odnosov z nacionalno Španijo ter svobodno konkurenco z drugimi državami.

Irsko priznanje Francove vlade

Burgos, 14. febr. AA. Minister za zunanje zadeve Jordana je sprejel predstavnik Irske, Urugvaja in Anglije. O teh sprejemih ni bilo izdano nobeno uradno obvestilo, vendar pa smatrajo v političnih krogih, da je predstavnik Irske sporočil sklep svoje vlade, da prizna de jure vlado generala Franca.

Garido, predsednika revolucionarnega odbora, Emilija Moralesa, predsednika revolucionarnega sindikata, Palba Cerdo, vodjo patrole smrti, ter znanega anarhista Francisca Pitera, ki je bil obtožen zaradi umora 15 duhovnikov. Vsi akti so bili takoj po razglasitvi sodbe poslani generalu Francu, ki bo sklepal o usodi obsojencev.

Bombardiranje Madrida

Madrid, 14. febr. AA. Pri večerajšnjem bombardiranju Madrida je bilo ubitih 23 ljudi, ranjenih pa 76.

Španske umetnine v Ženevi

Ženeva, 14. febr. i. Posebni vlak s španskimi umetninami, med katerimi so dela najslavnejših španskih slikarjev Greca Velasqueza, Morilla, Francisca de Goya, Zurbarana in drugih, je prispel sroč v Ženevo, kjer je bil izročen v varstvo tajniku Dr. narodov v Avenolu. Po končani državljanski vojni bodo umetnine vrnjene Španiji.

Kriza Imredyjeve vlade

Budimpešta, 14. febr. AA. Krožijo glasovi, da je vlada v krizi ter da je regent že sprejel ostavko kabineta. Kakor trdijo, je povod krizi bolezen predsednika vlade, navajajo pa se tudi mnogi drugi razlogi. Po trditvi gotovih krogov je prišlo do nesporazuma med regentom in predsednikom vlade Imredyjeve. Kot kandidata za novega predsednika vlade imenujejo bivšega min. predsednika Daranyija, predsednika vrhovnega sodišča Torehija ter prosvetnega ministra grofa Telekyja.

Odgodeni poljsko-nemški razgovori o manjšinah

Berlin, 14. febr. br. Od pretekle sobote se je v Berlinu mudila delegacija poljske vlade z nalogo, da na osnovi dogovora med Ribbentropom in Beckom na januarskem sestanku v Berchtesgadnu in Monakovu prične pogajanja o ureditvi položaja poljskih manjšin v Nemčiji in nemških na Poljskem. Pogajanja so trajala le dva dni in so bila večeraj prekinjena ter odgojena na kasneje.

Krvavi izgredi v Burmi

Spopadi med muslimani in Indi — 40 ljudi ubitih, 400 ranjenih

London, 14. febr. i. Po vestih iz Indije je bilo pri spopadih muslimanov z Indi v Burmi ubitih 31 ljudi, ranjenih pa 219. Policija je aretirala 600 demonstrantov. V Kaunpuru so demonstranti napadli trgovine in jih izropali. Neredi so nastali, ker so Indi svirali pred muslimansko džamijo in so bili zaradi tega muslimani ogroženi. Nastali so pretepi in spopadi in je napo-

sled posegla vmes policija. Ker se množica ni hotela raziti, je policija šestkrat streljala med ljudi. Na mestu je obležalo 20 mrtvih, nad 200 pa je bilo ranjenih. Proglašeno je bilo obsedno stanje. Položaj je zelo resen.

London, 14. febr. i. Pri večerajšnjih izgredih v Kaunpuru je bilo ubitih 40 ljudi, ranjenih pa nad 400.

Palestinska konferenca

Židovski delegati vztrajajo na Balfourjevi deklaraciji

London, 14. febr. br. Večeraj je palestinska konferenca nadaljevala svoje delo. Na posvetovanjih z zastopniki angleške vlade so arabski delegati zavzeli svoje stališče glede odgovora angleške vlade na njihove zahteve o bodoči ureditvi palestinskega vprašanja, dočim so se v posvetovanjih židovskih zastopnikov s predstavnik angleške vlade obravnavale židovske zahteve.

O teh je bil nocoj objavljen komuniké, ki pravi, da so židovski delegati na konferenci poudarili, da živijo židje povsod kot manjšine. Palestini se niso nikoli odrekli. Židovska občina v Jeruzalemu ni ni-

koli nehala obstojati. Židje so pripravljeni živeti z Arabci v temem in prijateljskem sožitju. Židje nikakor ne nameravajo Arabcev zatirati ali izžemati, a prav tako ne bodo nikoli pustili, da bi jih oni preganjali. Židovski delegati so predvsem vztrajali pri Balfourjevi deklaraciji iz leta 1917. Na konferenci so razpravljali tudi o naselitvi židov v drugih deželah.

Zastopnik židov Dr. Weizmann je izrazil, da bo dosežen med židi in Arabci sporazum in da bo prišlo do mirnega sožitja obeh narodov, kar pa bo mogoče samo na podlagi mandata, ki ga naj ima še naprej Anglija.

Politični obzornik

O slovenski dolini Jozafat

Okrog »Straže v viharju« in Krizmanovega »Slovenskega delavca« se zbira mladi borbeni katoliški, ki pravijo, da so Slovenci zašli že tako daleč na slaba in kriva pota, da jih je treba znova — »pokristjaniti«. Ta posel »pokristjanjenec« seveda pripada njim, borcem okoli »Straže v viharju« in »Slovenskega delavca«, ki so med slovenskimi »neverniki« še edini ostali pravoverni kristjani. O teh »pravovernikih« piše sedaj tudi mariborska »Edinost« in pravi:

»In ti mladi borbeni katoličani nočejo čakati šele na sodni dan, ko pridejo ovce na desno, koštruni pa na levo stran, marveč so že sedaj potegnili ostro črto v slovenski dolini Jozafat in se seveda sami postavili na desno stran. A ne le to, temveč so sedli kar na sodni stol in zavrgli vse, ki niso našli milosti pred njihovim obličjem, na pogubljeno stran. Res da mnogi zmagujejo z glavo nad takim početjem. Toda vsi ti starejši ljudje danes ne pridejo več do besede. Danes je treba kulturnega boja, pravijo mladi, in oni se ga prav nič ne bojijo. Da smo Slovenci premajhen narod, ki bi mogel odločiti kulturni boj, to jim ni prav nič mar. Kaj zato, če bodo rešili to vprašanje drugi večji narodi in pride rešitev k nam sama od sebe, če se je še tako otesamo! Glavno je, da pokažemo ti mladi fantje korajžo in morda tudi svojo moč. Da pokažemo, da jim kakor za časa dr. Mahničar narodnost, kultura in kar je še takih vprašanj, ni ne le drugotnega, temveč sploh brez pomena. In vendar bi bilo zgreheno primerjati današnjo »mlado« katoliško generacijo z dobo in generacijo, ki jo je vodil škof Mahnič. Mislim, da bi s tem delali Mahnič veliko krivico. Kajti Mahnič je bil resnično filozofsko razgledan in globoko veren človek. Udeleževanje te generacije s svojimi — rekel bi skoraj — nasilnimi metodami, svojim orožjem, ki ni vedno povsem čisto, jih postavlja daleč pod Mahničovo resnično versko vneto. Danes pa zavedamo na take pojave, da moramo čisto dvomiti v verski čut tistih »glasnih« katoličanih. Po navadi se smatra, da je pojav mlade borbene generacije v zgodovini znak nečesa svežega, očiščujočega. Literarne in kulturne borbe so tudi med Slovenci prinesle mnogo novega pogona in mnogo resnično naprednih (v najboljšem pomenu te besede) idej in stremenj. Zdi se, da ta mladina, ki je pokazala v znani kritiki Vodoteve tako malo takta in smisla za objektivnost in odgovornost pred publiko, v slovenski zgodovini ne bo imela tistega mesta, ki so ga imele mladine pred njo. Se več, senca bo padla tudi na tiste, ki se s tem početjem niso strinjali. In s tega vidika je bila storjena nepopravljiva škoda.« — Dobro povedano, se strinjamo.

„Podirajo staro ozkosrčno zaplankanost...“

Krizmanov »Slovenski delavec« piše v zadnji številki na uvodnem mestu: »Kam bi šli stoteri delavci, kam cele skupine, kar jih je krščanski socializem tako globoko razočaral, če bi ne bilo Zveze združenih delavcev? Danes je treba hitro delati. Čas beži tako hitro, da ga je treba ujeti v te nastavljeni mreže. (?) Ta mreža je danes ZZZD. Spričo gotovih dejstev in dogajanj lahko rečemo, da bi sedaj bila po duhu samostojnemu slovenskemu pokretu zadnja ura, če bi ZZZD ne bila že tako zaidrana... Vrnimo na stran razna delavska kulturnobojna gesla, ki so le cepila našo skupno silo. Pustimo sramotno »farsko« gonjo! Opuščimo surovo geslo stisnjene pesti... Delavstvo je razdiračev sito. Sito je lažnivih gesel. Proč hoče od kulturnobojnih fraz in kulturne »protifarske« gonje. Na naše sestanke prihajajo že tudi delavci, ki so bili še do večeraj marksisti, tudi taki, ki so bili še nedavno narodni socialisti, tudi pravi borbaši iz njihovih vrst. Sedaj šele prav gledajo in vidijo, da so bili varani sami in da so sami nehoti druge varali. Prestopajo v ZZZD in ZZZD jih sprejema... Naši delavci postajajo neozkosrčni, tako postaja tudi z njimi ZZZD. Organizacija celega stanu podira stare, med seboj razprte pokrete, podira pa tudi najno staro ozkosrčno zaplankanost, ki je delavstvo nesmiselno ločila v razdrte tabore!...« — Kakor je iz tega razvidno, ne bo kmalu ne socialistov, ne narodnih socialistov, ne krščanskih socialcev, marveč na vsej črti samo Krizmanovi.

Francoski nakupi bombnikov v Ameriki

Pariz, 14. febr. AA. Iz poučenega vira se je izvedelo, da je Francija sklenila pogodbo za nakup 115 lahkih bombnikov pri neki ameriški tvrdki v Baltimoru.

Borzna poročila.

Curih, 14. februarja. Beograd 10. Pariz 11.625. London 20.6725. New York 44.125. Bruselj 74.425. Milan 23.21. Amsterdam 236.50. Berlin 177. Praga 15.14. Varšava 33.37. Bukarešta 33.37.

POZOR!

Samo še malo vstopnic je na razpolago! Zadržite si sedeže takoj v predprodaji!

SVENGALI

priredi dva velika eksperimentalna večera

z najnovejšim pestrin in zabavnim programom! Senzacionalni

fakirski poizkusi z medijem Mdme Elis

KINO UNION

v četrtek 16. in petek 17. t. m.

vsakokrat ob 21. uri

Vsak večer drug spored, ki traja nad 2 in pol ure!

Nesprejemljiv načrt za zavarovanje obrtnikov

Čevljarji so soglasno odklonili načrt uredbe za obvezno zavarovanje obrtnikov

Ljubljana, 14. februarja. Na posebnem sestanku, ki ga je vodil načelnik Zdrženja čevljarjev za Ljubljano Jernej Perdan, so v nedeljo dopoldne ljubljanski čevljarji soglasno odklonili načrt uredbe o zavarovanju obrtnikov, katerega je izdelalo ministrstvo za trgovino in industrijo ter ga zmanjšalo pri-
stojnim zbornicam. Zbornica za TOI je osnutek predložila obrtniškim združenjem, da le-ta izrazijo svoje mnenje o osnutku in predlagajo dopolnitve ali izpre-
membe osnutka.

Sestanka v restavraciji Lloyd se je udeležilo okrog 100 ljubljanskih čevljarjev. V uvodu je načelnik Perdan spregovoril o šušmarstvu. Šušmarjevi je zdaj v državi že nad 75.000, legalnih obrtnikov pa 170.000. Če bi bile razmere urejene, bi se tudi šušmarstvo zmanjšalo za 70 ali 80%. Pomočniki, ki ne dobe dela pri mojstrih, šušmarji. Velika inozemska podjetja kakor na primer Bata, so industrije in obrti. Borba proti čevljarjem delavnicam takih industrij ni imela pravega uspeha, ker obrtniki žal nimajo na odločilnih mestih svojih zastopnikov. Dolej tudi ni odgovora na proteste zoper trgovine, ki sprejemajo čevlje v popravilo. Visoke takse in druge dajatve silno ovirajo razvoj naše obrti. Pomočniki mora plačati 1600 din takse, ako hoče obratovati kot mojster. To je velik denar, ki ga ne zmore vsakdo, zato se širi šušmarstvo. Polno je tudi zakonitih delavnic, ki odvzamejo obrtnikom delo. Neke vrste šušmarstva pa zakrivajo tudi nekateri ne-
zavedni mojstri sami, ki se ne držijo cenika. Da prihrani nekaj dinarjev, gre stranka tudi več ur daleč v delavnice, ki je cenjeja, ne upoštevajo pa ljudje več kakovosti dela. Šušmarstva, jetike in berace-
nija ne bomo mogli nikdar docela odpraviti, toda država in odločilni oblasti bi morale na celi črti ščititi obrtnika, ki komaj zmaguje javne dajatve in s tem bi pobijali tudi šušmarstvo z uspehom.

Blagajnik g. Martin Kralj je pripomnil, da so visoke dajatve predvsem krivde, da je šušmarjeval čedalje več. Pred vojno je pomočnik plačal šest kronic, pa je lahko samostojno delal. Šest kron je zaslužil, če je prodal par čevljev srednje kakovosti. Danes mora prodati najmanj šest parov čevljev, da lahko plača pristojno takso in davke. Imamo dobre mojstre, a dela nimajo, živeti morajo v brezposelnosti in šušmariti, da lahko živijo. V takih razme-
rah se naša obrt ne more razvijati. Kaj nam pomagajo vse strokovne šole in te-
čaj, če absolventi pridejo po solah med brezposelne.

Zivahna debata se je nato razvila o sta-
roštnem zavarovanju obrtnikov. Načelnik Perdan je predložil načrt uredbe o zavarovanju obrtnikov in predloge obrtnikov k posameznim paragrafom načrta.

Zbornica za TOI je bila pred volitvami 11. decembra opozorjena, da namerava ministrstvo za trgovino in industrijo ustre-
ti zahtevam obrtnikov ter izdati uredbo, s katero bi se uvedlo obvezno zavarova-
nje obrtnikov za vso državo. Obvezno za-
varovanje bi bilo važna in velika socialna pridobitev za obrtnike, bilo bi pa tudi ob-
čutna nova obremenitev, ker bi bili z za-
varovanjem vezani stalni in za obrtnika zna-
tni prispevki. Zbornica je odgovorila mi-
niststvu, da ne more izreči svojega mne-
nja in dati predlogov, dokler se prizadeje
obrnitiške organizacije ne izjavijo, ali so

UDELEŽBA

Nastopiti so dolžni vsi verificirani tekmovalci, ki so zaposleni v obratih KID. Tekmovalce v ostalih skupinah pa vabimo k številni udeležbi. Vsak tekmovalce tek-
muje na lastno odgovornost.

ZREBANJE

startnih števk bo ob 16. uri 20. februarja v pisarni plačarja ob navzočnosti sodniškega zbora. Po zrebanju dobi vsak vodja skupi-
ne spisek startnih števk njegovih prijav-
ljenecv najkasneje do 21. t. m. do 8. ure.

DARILA

Prvi trije tekmovalci v vsaki skupini prej-
mejo pokale v trajno last, 4. in 5. eventual-
na praktična darila. Alpska in klasična kombinacija se ne ocenjuje. Zmagovalci posameznih panog prejmejo naslov prvaka KID v dotični panogi za l. 1939.

RAZGLASITEV

rezultatov in razdelitev daril bo v tovarni-
ški restavraciji na Savji ob 19. nato skupna
večerja vseh udeležencev.

Da se pozivi zanimanje za zimski sport
in dvigne tekmovalna borbenost, razpisu-
jemo istočasno tekmovalce moštvo posame-
nih obratov za

PREHODNI POKAL

PREDSEDNIKA A. WESTNA.

- V ta namen veljajo sledeče določbe:
1. Pravico tekmovalca za prehodni pokal imajo vsi obrtniki in pisarne, katerih poprej-
šnja razdelba je veljavna tudi za sestavo
moštvo za to tekmovalce.
 2. Pokal preide v trajno last onega obra-
ta ali pisarne, ki si ga bo priporil 2-krat v
poredoma ali 3-krat v presledkih.
 3. Tekmuje se v vztrajnostnem teku, v
veleslalomu in skokih, vendar pa ni rečeno,
da se mora tekmovalci samo v teh panogah
ter se po potrebi ta točka lahko spremeni.
 4. Pri oceni posameznih moštvo se upo-
števajo skupine verificiranih tekmovalcev,
neverificiranih smučarjev in skupina obra-
tovodij oz. ostalih sodelavcev. Ocena mo-
štva se izvrši na sledeči način: v vsaki pa-
nogi se ocenijo samo prvi trije iz posamez-
nih moštvo ter se njihova števila doseženih
mest seštejejo. Obrat oz. pisarna, ki dose-
že najmanjšo vsoto doseženih mest v vseh
panogah, si pripori pokal za eno leto ter
ga čuva v pisarni oz. obratu na to dolo-
čenem mestu.
 5. Vsak obrat ali pisarna lahko postavi
poljubno število tekmovalcev, vendar pa se
ocenjuje pri teku samo po 3, pri velesla-
lomu po 3, pri skokih po 2 in v obratovod-
ski skupini po 2 tekmovalca.
 6. V primeru, da zmagovalec v drugem

V stafeti 4 x 10 km predzadnji

Zmagala je sigurno Finska, Norveška pa je zasedla šele 4. mesto

Zakopane, 14. februarja. Včeraj je bil v Zakopane prvi dan te-
kačev, ki so tekmovali v stafetnem teku
4-krat 10 km. Prijavljenih je bilo 10 stafet,
ki so se vse javile na startu. Progo so ma-
rali preločiti v višino 1300 m, ker je v sa-
mem Zakopane sneg popolnoma skopnel.
Favorita sta bila Finska in Norveška, na
tretjem mestu pa so pričakovali Švedsko,
dočim so za Italijane računali, da bodo naj-
boljši Neskandinavci, torej med Srednje-
evropeci. Izid je presenetil vse, Norvežani
so zasedli šele 4. mesto, pred njimi so bili
Švedi in Italijani. Norveška stafeta je ime-
la slabega prvega tekača, ki je predal šele
kot sedmi tik pred Jugoslavijo. Ostali nor-
veški tekači so sicer svoj položaj popravili,
več ko za 4. mesto pa napor niso zadost-
ovali. Jugoslavija je med izrazito svetov-
no elito zasedla šele deveto in predposled-
nje mesto. Pokazalo se je, da so se drugi
narodi še temeljiteje pripravljali kakor na-
ši tekmovalci in zaradi tega niso mogli ra-
čunati na boljši uspeh.

Na prvi predaji je prislučal na cilj kot
prvi Finec, le malo pred Švedom, za kate-

tekmovalcu pokal izgubi, dobi v zameno
diplomo kot dokaz, da si je v dotičnem le-
tu priboril pokal, in z navedbo skupne oce-
ne. Na pokal sam pa se sproti vgravirajo
vsakokratni zmagovalci.

7. Če bi se dogodilo, da dva konkurenta
dosežeta enako končno oceno, tedaj odlo-
ča večje število prvih mest zmagovalca.

8. Vse priizbebe rešuje vodstvo tekmoval-
nja, katerega razsodba je končnojavna.

PREVOZ

Vsi tekmovalci kakor tudi gledalci, ki se
nameravajo udeležiti tega izleta, se mora-
jo javiti pri določenih skupinskih vodjih,
da moremo pravočasno urediti na železni-
ci vse potrebno za preskrobo posebnega vla-
ka oziroma ojačane izletne garniture.

INFORMACIJE

dobite pri vodjih skupin v zletni pisarni,
ki bo nastanjena v občinskem domu v
Kranjski gori. Objava sportnih rezultatov,
kakor tudi važnih navodil, se bo vršila tu-
di na tekmovalnem prostoru z zvočnikom.

SANITETNO SLUŽBO

bodo na tekmovalnem prostoru vršili člani
naše gasilske čete ter bo sanitetna postaja
vidno označena. Istotako bodo kot redite-
lji fungirali člani gasilske čete KID ter na-
prošamo vse izletnike, da se njihovim od-
redbam pokoravajo.

O eventualnih spremembah kraja tekmo-
vanja bodo izdana pravočasna obvestila.
Istotako si vodstvo pridržuje pravico spre-
membe tekmovalnega sporeda. Tekmoval-
ne proge in vse podrobnosti bodo objavljene
do 24. t. m.

Sodelavci! Dolžnost nas vseh je, da se
tekmovalnja in izleta udeležimo v čim več-
jem številu. V naših vrstah so najboljši
zimskosportni tekmovalci, ki so že večkrat
nad vse častno reprezentirali naše ime pred
licem vsega sveta, ki je občudoval njihovo
voljo, borbenost in disciplino. Naš izlet v
Kranjsko goro mora biti dokaz istih vrlin,
pred vsem pa dokaz naše sposobnosti — di-
scipline in odlične organizacije. V nadi,
da bo naše vabilo našlo ugoden in številen
odmev v vaših vrstah, vam kličemo iskren
pozdrav in smuk!

Zgoraj razpisane smučarske tekme bodo
prve tekme industrijskega podjetja v naši
državi. Ta smučarska prireditelja bo brez-
dvomno tudi največja, kar jih je bilo kdaj
na jugoslovanskih tleh.

Tekmovalci bo nad 500 tekmovalcev in
tekmovalki, ki so vsi člani velike delavske
držine. Med njimi so skoraj vsi aktivni
državni reprezentanti, ki so že večkrat uspe-
šno zastopali našo državo pri mednarodnih
in olimpijskih smučarskih tekmah.

rim so le nekoliko zaostali Italijan, Fran-
coz in Nemec. V večji razdalji so sledili še
Švicar, Norvežan, naš Smolej, Poljak in Ma-
džar. Na drugi predaji je že vodila Šved-
ska približno 30 m pred Finsko, sledili so
Italija, Švica, Norveška, Francija, Nemčija,
Poljska, Jugoslavija (Kerštajn) in Madžar-
ska. Najboljši čas je dosegel Norvežan, ki
je prehitel najprej Švicarja, nato pa še
Nemca in Francoza. Pri tretji predaji so
bili Finci že 200 m pred Švedi in so to raz-
liko zadržali do cilja. V večji razdalji je
sledila Italija, za njo Švica, ki so ji bili
Norvežani tik za petami. Nemčija je pre-
hitela Francijo, ostali red se ni spremenil.
Vrstni red na cilju je bil naslednji:

1. Finska 2:08:55, 2. Švedska 2:09:33, 3.
Italija 2:13:38, 4. Norveška 2:13:56, 5. Švi-
ca 2:15:33, 6. Nemčija, 7. Francija, 8. Polj-
ska (3 minute pred našo stafeto), 9. Jugos-
lavija — Smolej, Kerštajn, Zemva, Klanc-
nik — 2:22:45, 10. Madžarska nad pol ure
za Jugoslavijo.

Danes je na sporedu slalom za moške in
ženske.

SPORT

Smuške tekme za prvenstvo KID in smuški zlet

To bodo prve tekme industrijskega podjetja v naši državi — Tekmovalcev in tekmovalk bo nad 500

Jesenice, 14. februarja. V nedeljo 26. t. m. bodo v Kranjski go-
ri smuške tekme za prvenstvo Kranjske in-
dustrijske družbe s smuškim izletom pod
pokroviteljstvom A. Westna, A. Praprotni-
ka, J. Pfeifferja, C. Noota in dr. inž. H. Klinarja.

NAMEN PRIREDITVE

Vodstvo KID hoče s svojimi sodelavci
prirediti smuški izlet združen s smuškim
tekmanji, ki naj po svoji vzorni organizaci-
ji služijo propagandi sportne misli in to-
varištva med svojimi sodelavci. V ta na-
men je razpisano tekmovalce v sledečih di-
sciplinah:

Vztrajnostni tek na progi 10 km za sku-
pino verificiranih tekmovalcev, 3 km za sku-
pino neverificiranih smučarjev.

Veleslalom na progi 3 km za skupino ve-
rificiranih tekmovalcev, 1 km za skupino
neverificiranih smučarjev, 400 m za skupino a)
obratovodje, b) ostali sodelavci.

PROGRAM

Nedelja 26. t. m. — nastop za vztrajnost-
ni tek ob 8. uri na 10 km in prostoru Pod-
lesje pri Kranjski gori, ob 8.30 uri nastop
za 3 km istotam.

Veleslalom, ob 10. uri na 3 km na novem
terišču v Kranjski gori, ob 10.30 na 1 km
istotam, ob 11. na 400 m za skupino a) in
ob 11.30 na 400 m za skupino b).

Skoki ob 14.30 na 27 m skakalnici za ve-
rificirane tekmovalce in mladino.

DOLOČILA

Pravico nastopa imajo vsi sodelavci KID
in ona mladina, katere starši so zaposleni
pri KID. Skupina verificiranih tekmovalcev
tekmuje po pravilih in pravilnikih JZSS.

Smrt zvestega

uslužbenca

Včeraj popoldne je nenadno umrl zadet
od kapi možganih strojnik Narodne tiskar-
ne g. Alojzij Koprol, eden najzvestejših
njegovih uslužbencev. Prejšnjo noč je se de-
lal ter se je vrnil precej pozno domov. Ni
tožil, da bi se čutil slabega in čeprav je
bil že star, je njegova smrt vendar prese-
netila številne znanke.

Koprol je bil v službi Narodne tiskar-
ne skoraj 30 let, nastopil jo je aprila 1909.
S pridnostjo in sposobnostjo se je povzpel
od pomožnega delavca do pomožnega
strojnika. Bil je po svoji vestnosti in toč-
nosti vzor vsem uslužbencem. A. Koprol
se je rodil 19. julija 1871 v Raki pri Kr-
škem na skromnem kmečkem domu, zato
si je moral poiskati zaslužek v mestu.
Koprol je bil drugi oženjen, iz prvega za-
kona ima sina, ki je uradnik v Mariboru.

Pogreb bo jutri ob 14. z Lepe poti 3.
na pokopališče K. Sv. Križu. — Svojem
naše iskreno sožalje!

Plin jih je omamil

Ljubljana, 14. februarja. Snoči so bili reševalci klicani v Verd,
kjer so se zasturili z ogljikovim plinom
štirje delavci, zaposleni v Dukičevem
kamnolomu. V bolnico so prepeljali neza-
vestne tri brate Janka, Jurija in Marka
Horvata ter roka Jovića, ki so vsi doma
iz savske banovine. Delavci so po konča-
nem delu odšli v barako, kjer so si sku-
hali večerjo, nato pa so se naložili v že-
lezno peč oglja. Utrujeni delavci so kma-
lu zaspali, medtem pa se je začel po ba-
raki širiti iz peči ogljikov plin. Vsi štirje
so se onesvestili, k sreči pa se je zunaj
zakasnil še eden izmed njihovih tovarišev,
ki je prišel pozneje domov.

Petek, 17. februarja: Prodana nevesta. Go-
stovanje Jarmile Novotne. Izven
Sobota, 18. februarja: Jesenski manevri.
Premiera. Premierski abonma

Abonente reda Sreda opozarjamo, da ra-
di obolesti ge. Poličeve odpade jutrišnja
predstava »Frasquito«. Zato tudi ta teden
predstava za red Sreda. Dan bomo nado-
knili.

Gostovanje najodličnejše slovenske pevke
ge. Jarmile Novotne bo edino le v petek,
dne 17. t. m. v naši operi. Pela bo vlogo
»Ranke v Smetanovi operi »Prodana ne-
vesta«. Ta večer se bo pela »Prodana ne-
vesta 150-let po prevratu na našem odru.
Občinstvo, ki je rezerviralo vstopnice, opo-
zarjamo, da ostanje rezervirane do jutri
do 12. ure. Do tega časa se morajo re-
zervirane vstopnice dvigniti, sicer se pro-
dajo.

Premiera Kalmanove opere »Jesenski
manevri« bo v soboto 18. t. m. V glavnih
vlogah: Vidvaljeva, Cankarjeva, Barbičeva,
Peček, Lupša, Sladovljec, Zupan in Marčec
odnosno Sencin. Dirigent: Sušteršič, reži-
ser: Zupan.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Torek, 14. februarja katoličani:
Valentin, Cvetna

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Tragedija Sangaja
Kino Union: Monika
Kino Sloga: Ljudje brez vesti
Kino Moste: Upor na ladji Elsinore
Prirodoslovno društvo: predavanje docen-
ta dr. inž. Viktora Kersmida »O nevarnostih
in nesrečah v rudnikih« ob 18.15 v mine-
raloški predavalnici univerze
Obrtniško društvo: predavanje dr. Vlada
Schmidta »Poklicne posvetovalnice« ob 20.
v salonu restavracije »Štrukej«

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjin trg 5, Kuralt,
Gospodstvska cesta 10, Bohinec ded., Cesta
29. oktobra 31.

Ozpod sita

»Polarna svetlost« je bila prišla od ne-
kod v Ljubljano in je strasila po nji, do-
kler se ni izpremenila v »Polarni sij«. Ugi-
bali smo, odkod jo je zaneslo k nam, to
čudno polarno ptico, po nismo mogli uga-
niti. Svetlost je pri nas sploh neznana pri-
kaz, ker smo k sreči kmečki narod. Do-
bro so pa poznali »svetlost« pred revolucijo
v Rusiji. Tam so se imenovali tako
knezi. »Vase sijateljstvo«, tako si moral
nagovoriti visokega ruskega plemiča, če si
sploh prišel pred njegovo jasno obličje.
V polarnih krajih pa žive Eskimi in ti ne
poznajo nobenih knezov. Zato tudi polarne
svetlosti na svetu ni. Edino v Ljubljani
se je bila kot rečeno pojavila, pa smo ji
še tu srečno zavili vrat, ko smo spoznali,
da smo ustrelili kozla.

Torej »Polarni sij« ne pa »svetlost«. No,
pa tudi tega »sija« nismo videli, čeprav smo
imeli do včeraj lepo vreme. Kadar pripelje-
jo k nam kaj sijajnega iz Amerike, se na-
vadno izkaže, da ni vse skupaj vredno po-
čeneja gošča. Tudi s to polarno svetlostjo
ali sijem ni bilo mnogo boljše. Bodimo v
bodoče previdni in ne pozabimo, da celo
pri nas ni vse zlato, kar se sveti, kaj šele v
Ameriki. Skoda, da je zašla v to ameriško
budalet drugič simpatična Sonja Henie.
K sreči je pa tudi »Polarni sij« snoči nad
Ljubljano ugasnil.

Požar na Barju

Ljubljana, 14. februarja. Snoči okrog 18.55 so bili pokleni ga-
silci telefonično obveščeni po šolskem
upravitelju g. Titu Grčarju na Barju, da
je malo popreje nastal v črni vasi velik
požar. Gasilci so takoj odhiteli na Ižan-
sko cesto z motorno brizgalno. Gorel je
kozolec posestnika Franca Jarca, natrpan
s slamo in senom, pod streho pa je bilo
zloženih tudi nad 10 m bukovih drv in
precej šote. Pred poklenimi gasilci so bili
pri gorečem kozolcu že domači gasilci z
Barja, na pomoč pa so prispeli z motorno
brizgalno tudi prostovoljni gasilci in ga-
silci z Laverce.

Zaradi pomanjkanja vode, ki je ni v
bližini, je bilo gašenje zelo težko. Gas-
ilci so bili pristigli napeljavati čevi do
dobrih 600 m oddaljenega jarka, nakar šle
se mogli gasiti, šlo je bolj za to, da so
zavarovali pred ognjem hišo in gospodars-
ko poslopje, dočim je kozolec pogorel do
tal. Lastnik kozolca Franca Jarca ima oko-
li 35.000 din škode, zavarovan pa je pri
Vzajemni zavarovalnici le za 30 tisoč din.
Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.
Uvedena je preiskava.

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljub-
ljani in Mariboru, SPD in JZSS

- z dne 14. II. 1939
- Kranjska gora 810 m: —1, delno oblačno,
25 cm snega, osenjen, sankališče
uporabno
- Rateče-Planica 870 m: —1, delno obla-
čno, 2 cm pršica, 35 cm podlage, ska-
kalnice uporabne
- Planica-Slatna 950 m: —2, delno oblačno,
2 cm pršica, 50 cm podlage, drsališče
uporabno
- Planica-Tamar 1108 m: —2, delno obla-
čno, 2 cm pršica, 55 cm podlage
- Dovje-Mojstrana 650 m: 1, delno oblačno,
15 cm snega
- Pokljuka 1300 m: —3, oblačno, 5 cm no-
vega snega, osenjen, 70 cm podlage
- Bohinj »Zlatorog« 530 m: 0, oblačno, 15
cm snega, osenjen
- Dom na Komni 1520 m: —5, drobno me-
de, 25 cm pršica, 170 cm podlage

Čitajte

»Slovenski Narod«!

Ali bo Ljubljana izgubila okoliško sresko načelstvo?

Prostori v Hrenovi ulici, kjer je zdaj sresko načelstvo za ljubljansko okolico, so mnogo pretensni

Ljubljana, 14. februarja

To vprašanje ni le zanimivo, temveč bi moralo buditi resne skrbi vsem, ki so jim pri srcu interesi našega mesta. Nevarnost je v resnici velika, da se bo moral tako pomemben in velik urad, ki privablja v Ljubljano več tisoč okoliških prebivalcev (saj jih šteje okrog 72.000 do 75.000), izseliti iz Ljubljane v ta ali oni okoliški večji kraj (najbrž na Vrhniko), ker mu Ljubljana ne nudi primernih uradnih prostorov.

KJER JE BILA NEKDAJ

«KRVAVA RIHTA»

Zadeva je tako závažna, da je o nji težko pisati ter razkrivati kričečo sramoto. Ko si ogledaš uradne prostore okrajnega načelstva v Hrenovi ulici 11 in v zloglasnem Zabjaku, resno podvojiš, da živimo v kulturni deželi. Že od l. 1902 je okrajno načelstvo v Hrenovi ulici in to je izreden jubilej: nikjer na svetu nima okrajno načelstvo slabših uradnih prostorov ali vsaj ni bilo tako dolgo v njih. Res, s tem se ne moremo ponašati in človek ne more izbirati med lepimi besedami, če hoče opisati te uradne prostore.

Zabjak je bila ljubljanska Bastilja v prejšnjem stoletju, toda nismo je porušili niti v tem stoletju; zdaj so v njem stanovanja, a razen tega še dva oddelka okrajnega načelstva: referat za gozdarstvo in prosvetni referat. V sosesčini pa stoji glavno poslopje okrajnega načelstva, ki je bilo sezidano pred približno 80 leti; prvotno je služilo za porotno sodišče. Ko je sodišče

Tako je zabarikadiran vhod v poslopje načelstva v Hrenovi ulici ob uradnih dneh

dobilo novo poslopje, se je l. 1902 tja vselilo okrajno načelstvo ljubljanske okolice. Poslopje, ki je zunaj v primeri z okoliškimi hišicami bahato in ki se zdi precej prostorno, ko vstopiš v veliko vežo, je ena najbolj ponesrečenih hiš v Ljubljani po razdelitvi prostorov, svoji legi, izbiri zemljišča, pa tudi zidavi. Poslopje so zidali na močnih izvirih vode, ki pritiska izpod Gradu po veliki žili. Zidovja niso izolirali, najbrž zato, ker tiste čase v stavbarstvu izolaciji proti vlagi niso še posvečali takšne pozornosti kakor dandanes, a morda tudi niso dovolj dobro poznali ter presodili učinka vode in tudi ne, da je tam tako močan izvir. Poslopje stoji tako nesrečno, da je večina prostorov brez sonca, nekaj pa celo brez zadostne svetlobe. Veliko površino zavzemajo mračni hodniki in veže, drugi prostori so pa tem bolj tesni.

TOVARNA SOLITRA...

Vse zidovje je visoko do prvega nadstropja prepojeno z vlagjo. V kleti je tako vlažno, da morajo na poseben način odvajati vodo. V pritličju razpada vse zidovje, ker ga razjeda soliter, ki nastaja zaradi vlage. V tesnih uradnih prostorih si lahko kjerkoli pri tleh na zidovju nabereš solitra. Prostorov je premalo, a razen tega so še pretensni... V nekaterih prostorih se uradništvo ob navalu ljudi ne more niti premikati. Zdjaj pozimi je v uradu zatohtlo. Vlagu skušajo pregnati z močnejšim ogrevanjem in v ta namen odvajajo dim iz pečij po dolgih vijugah iz pločevinastih cevi. Velika trha okna, obrnjena bodisi na mračno dvorišče ali na ozko ulico proti severu, so trhla, krila nagnata in skrivljena, da pozimi služijo kot precej neprijetna ventilacija, v drugih letnih časih pa še teče skozi spranje, kakor da še ni dovolj vlage. Morda bi se kdo vprašal, zakaj poslopja ne popravijo. Saj ga neprestano popravljajo, a temeljito popravilo bi zahtevalo din 350.000 stroškov...

SENZACIONALNA STATISTIKA

Posledice tako nezdarih prostorov so se seveda morale pokazati. Ne pretiravamo, če trdimo, da je pravo junaštvo uradovati leta in leta v takšnih prostorih. Zboler je celo sreski zdravstveni inšpektor... Sreski načelnik je predlaskim sestavljal statistiko o obolenjih svojega uradništva. Ta statistika je prava senzacija, in navodila, naj bi uradi posvečali posebno pozornost higieni ter nudili zgled prebivalstvu, so spričo tega zasmeh. Sluga, zaposlen pri okrajnem načelstvu v tistih prostorih, kjer je tudi stanovanje načelnika in sluge, je — oslepel. Dokazano je, da je bolezen nastopila zaradi bivanja v vlažnem prostoru. Eden uradnikov je obolen za pljučnim katarjem, uradnica za jetiko, drugi za vnetjem trebušnih žlez, tajnik za išiasom, revmo in pljučnim katarjem, tretji je dobil revmo v glavi, a zopet druga uradnica je na pol oslepla... Voda pisane ima neznosno revmatizem v glavi, boluje tudi za išiasom, a zaradi nepomnega dela (hkrati je blagajnik) ga je zadela lažja kap, Obolen je tudi, kakor rečeno, zdravstveni inšpektor... Predočite si

Slika kaže, kako ozka je cesta pred sreskim načelstvom, da se težko srečata dva voza. Promet je pa tam živahen, kajti v srezu je okrog 500 avtomobilov in 20.000 koles, ki so registrirani vsako leto posebej v uradu

delo zdravstvenega inšpektorja v okraju, inšpektorja, ki je brez moči proti obupnim zdravstvenim razmeram v svojem uradu!

ODDELKI NAČELSTVA RAZKROPLJENI PO MESTU

V glavnem poslopiju v Hrenovi ulici so naslednji oddelki: upravni, kmetijski, veterinarski in zdravstveni, šolski in gozdarski sta v starem Zabjaku. V prvem nadstropju zloglasnega Zabjaka, kamor prispel po »romantičnem« stopnišču nekdanje jetnišnice, kjer diši po vlagi, zatohtlosti in kislem zelju, so uradni prostori v nekdanjem ječarjevem stanovanju. V kuhinji, kjer se stoji štedilnik ter služi za peč, je arhiv... Tri sobice so tako tesne, da zavzema pisarniška oprema nad polovico površine. Tla so vegasta, od oken piha kakor skozi rešetko. — Na Grudnovem nabrežju je kontrola mer. Ta oddelk ima še najlepše prostore v adaptiranem pritličnem poslopiju. V stiskem dvorcu je agrarni oddelk. V šentpeterski vojašnici je tehnični oddelk, a ne samo za okraj ljubljanske okolice, temveč še za litijski, logški in kočevski. Gozdarski referat na Zabjaku je pa tudi hkrati še za kamniški in logški okraj.

ZAKAJ URAD NE DOBI PRIMERNEGA POSLOPIJA?

Uradni prostori niso postali neprimerni ter pretensni šele zdaj. Ze prejšnji načelniki so opozarjali na pomanjkljivosti in potrebo, da urad dobi vsaj prostore v primernejši stari hiši, če mu že ne morejo sezidati ustrežajočega poslopja. Ko je bila na prodaj Cojzova hiša na Grabnu, si je načelnik prizadeval, da bi jo kupila za načelstvo mestna občina, ki je dolžna skrbeti za

uradne prostore načelstva in za načelnikovo stanovanje, a njegovih želj niso upoštevali. Pred leti je pa prišlo že v glavnem do sporazuma, da bi združili tri večje urade v velikem novem poslopiju, in sicer policijo, žandarmerijo in okrajno načelstvo. Zidali bi naj na voglu Tyrševe in Masarykove ceste, na veliki Verličevi parceli, ki je določena za javna poslopja. Izdelan je že idejni osnutek in po aproksimativnem proračunu bi skupni stroški znašali okrog 42 milijonov din. To je seveda velika vsota, ki je ni tako lahko investirati. Toda delali bi lahko v etapah. Vendar bi moralo načelstvo dobiti najprej svoje poslopje, ker ga najbolj nujno potrebuje. Izbira prostora je najboljša. Stroške bi mestna občina zmogla, saj ji po zakonu mora država vrniti dve tretjini stavbnih stroškov; to se pravi, če bi stavbni stroški znašali 9 milijonov, bi mestna občina morala prispevati samo 3 milijone.

ALI BOMO PUSTILI, DA SE URAD PRESELI NA VRHNIKO?

Vrhniciani zi selo prizadevajo, da bi dobili sresko načelstvo in v lanskem finančnem zakonu je bila že za to osnova. Občina bi bila baje pripravljena z veseljem kupiti Jelovskovo posestvo za urad, ki bi kraju res mnogo koristil. Vrhnika bi bila uvrščena v drugi dragnjski razred. Ugoden vpliv urada bi se kmalu pokazal. Na pristojnih mestih so zamislili preselitev načelstva na Vrhniko naklonjeni. Če se torej v Ljubljani ne bomo zgnili ob pravem času — in pravi čas je že danes, jutri bo morda že prepozno — bomo izgubili velik urad ter se bomo morali odpovedati velikim koristim, ki nam jih nudi.

Stična nujno potrebuje vodovod

Pri pitni vodi se pričinja sanacija vasi, ne pa pri podeljevanju gostilničarskih koncesij

Stična, 14. februarja

V zadnjem času so sosedne občine dobile vodovode in se tako preskrbele z zdravim pitno vodo. Le stična občina je ostala v ozadiju in se moramo zadovoljiti z nezdarno vodo iz pokvarjenih karnic, dalje z vodo iz potoka Višnjice, ki v svojem toku pobere gnojnico po dvoriščih in gnojiščih ter z vodo iz stiškega potoka, ki pobira vso nesnago po vasi. Občina št. Vid gradi vodovod, glavni vod in rezervoar je že dogotovljen, v Zagradcu se gradi velik vodovod za Suho Krajino da ima pa mesto Višnja gora že vodovod, je pa itak znano, ker so Višnjani delavni in poizrtvovalni, kadar gre za napredek njihovega letoviškega kraja.

V stični občini moramo piti slabo vodo, ker nimamo boljše. Mogoče se zavedamo, da se s pitjem okužene in nesnažne vode izpostavljamo nevarnosti obolenj, a ker smo žejni, jo moramo le piti. Prejšnje občinske uprave naših občin niso kazale prav nobene volje do zboljšanja pitne vode. Niso gledale v bodočnost in se niso zavedale, da je zdrava voda pogoj vsakemu zboljšanju gospodarskega stanja naših vasi. Pri pitni vodi se začinja sanacija vasi in ne pri podeljevanju gostilničarskih koncesij. Zdravje je prvo in z zdravimi ljudmi je lahko doseči življenjske cilje. Naše občinske uprave so bile kratkovidne in lahko trdimo, da niso imele prav nobene misli za socialne potrebe naše vasi. Običajno so koncentrirale delo na podeljevanje gostilniških koncesij in na razdelitev dobrin, ki so običajno ob volitvah padale od režimskih jasil, da bi pa znale usmeriti delo v obče zboljšanje socialnih razmer v naših vaseh, tega niso bile zmogljive. Tudi so se občinske uprave preveč pečale za malenkostnimi strankarskimi mi vprašanji in tako pozabljale na dolžnosti, ki jih ima občina v socialnih pogledih do svojih občanov.

In tako vidimo, da si še ni nobena občinska uprava s svojim peševanjem v občini postavila trajnega spomenika, o katerem bi naši potomci s ponosom dejali o svojih prednikih: »Poglejte, občinski mož je so v Gospodovem letu... postavili novo šolo, zgradili so meščansko šolo za pridobitev višje izobrazbe, niso pozabili onemoglih vaščanov ter so jim zgradili dom, izpeljali so vodovodno mrežo in preskrbeli vso občino z zdravim pitno vodo, ali pa, da so izsušili močvirna tla ob potoku Višnjici.

Vsaka tega naše občinske uprave niso storile. Regulacija Višnjice se je morala pristeti na pobudo privatnikov in ne na predlog občinske uprave. Prejuna muljavska občina je preuredila preprosto kmetijsko hišo v dvorazredno, mesto da bi bila z istim denarjem postavila smotno novo poslopje. Bivša občina Gorenja vas je

postavila z velikimi stroški javno tehnično pri kolodvoru, kjer je več let rjavela brez vsake koristi za javnost. In prejšnje stiške uprave so prepustile nakup samostana in Fedranspergovega posestva drugim rokam. In kaj dela sedanja občinska uprava? Res popravlja pota v severnem delu občine ali za kakšno večje delo, ki bi prinašalo občo korist na vseh poljih socialnega gospodarstva, nima volje ali pa nima razumevanja. Vemo, da občinske finance niso ravno najboljše. Zato je pa treba bolj potrkati na banovino in državo ter od njiu zahtevati pomoč za pasivni del lepe ali zanemarjene Dolenske.

Razen prepotrebne razširitve osnovne šole in zgraditve meščanske šole je najnujnejša zgraditev vodovoda, ki bi oskrboval Stično in južno ležeče kraje z zdravim pitno vodo. Svoj čas je Higijenski zavod na privatno iniciativno raziskoval stično v dolini stiškega Potoka. Dognal je, da je voda zdrava in da so izvir dovolj močni in bi lahko dajali dovolj količino vode, s katero bi bili preskrbljeni naslednji kraji stiške občine: Stična, Gaberje, Vir, Studenec, Mlešcevo, Vrhpolje, Mrzlopolje, Škerjanec, Gorenja vas, Kompolje, Muljava Černelo, Hudo, Stranska vas in Draga.

Terenskih težkoč bi pri gradnji ne bilo preveč. Zmeren padec in južno od Stične mehak teren bi dopuščal, da bi se cevodvodni kanal zgradil z malimi stroški. Pripravi pa smo se tudi, da bi nekateri posestniki prispevali večje vsote kot podporo za zgraditev nujno potrebne vodovoda. Tudi zavarovalnice bi morale znatno prispevati. Gospoda župana pa prosimo, da zastavi vse sile in ukrene vse potrebne korake pri banksi upravi, da ista napravi potrebne načrte za stiški vodovod, a istočasno naj bi tudi občinska uprava pripravila vse potrebno za financiranje gradnje vodovoda. S tašnim javnim delom si bo občinska uprava postavila trajen spomenik!

CMD v Mostah

Ljubljana, 13. februarja

V četrtek 9. t. m. se je vršil v gostilni Košak prvi redni občni zbor moščanske podružnice po vojni. G. Sturm je otvoril občni zbor v zastopstvu ge Ilavnik-Druškovičev. Poročal je o delu v lanskem letu in pozival članstvo, da pomaga vodstvu pri prepotrebem narodno-obrambenem delu. Časi, ko so se posamezniki izgovarjali z nepotrebnostjo takega dela, so minili. Res je, da imamo svojo narodno državo, potrebno pa je, posebno na meji in na Kočevskem podrobno delo v pomoč slovenskemu življu. Njegovemu poročilu so sledila poročila odbornikov. Gdč. tajnica Tavčarjeva je med drugim

omenila, da je po 23letnem odmoru v Mostah ponovno oživel zanimanje za CMD. Stevilo sej, prireditev je bilo prav lepo in delo je bilo prav uspešno. Članov je bilo 153. Blagajnik g. Škrbic je v poročilu povedal, da je podružnica vodstvu nakazala 5100 din, kar je prav lepa vsota za enoletno delovanje. Iz poročil, ki so jih podali posamezni funkcionarji se vidi, kjer je le malo dobre volje in razumevanja se da delati. Moščanska podružnica je lahko marsikateri za vzor, kako naj se delo porazdeli, da se doseže uspeh. Sledile so volitve, pri katerih je bil soglasno izvoljen za predsednika g. Sturm. Prav pohvalno pa je omeniti, da so se tega občnega zbora udeležili zastopniki drugih ljubljanskih podružnic, kajti tako se med članstvom najlažje navežejo stiki, ki pospešujejo skupno delo. Sestpatsko podružnico sta zastopala ga Tomšetova in g. Cotar. Šišensko žensko ga Prečeva, ženski odsek Soče ga Krotova, Sokola Moste g. Baloh.

Na občnem zboru je tudi zastopnik vstava predaval o naših obmejnih problemih in pokazal lepote naših obmejnih krajev v sliki.

Občni zbor je posetilo 50 članov, ki so bili prav zadovoljni s početkom zborovanja. Prav lep večer je bil zaključen po 11 uri.

S kolom ga je ubil

Dolnja Lendava, 13. februarja

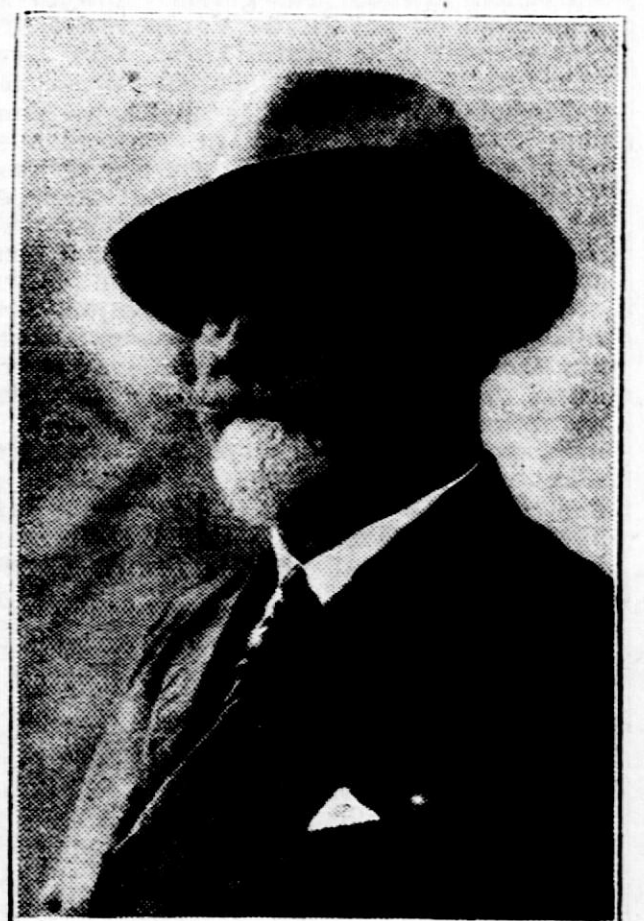
Pred dnevi je našel posestnik Horvat Ivan iz Hotize na njhah v Prodovah moško truplo, obrnjeno z licem navzdol. O tem je bila takoj obveščena orožniška stanica v Črenšovcih, ki je ugotovila, da je umorjen 20 let stari Horvat Ignac iz Velike Polane, ki je imel za desnim ušesom v dolžini 7 cm preklano lobjanjo, rana je bila zadana s trdim predmetom. Horvata je ubil 35letni Hozjan Ignac iz Trnja in oče 4 otrok, ki je pokojnega udaril s kolom po glavi. Zagovarja se, da je hotel Horvata samo zastrašiti.

Očitvidci pripovedujejo, da je pokojni Horvat Ivan vodil s Kohekom Stefanom kravo na Dolnjo Bistrico, pri tem pa je eden izmed njiju hotel Sobočana Ivana s kolesom suniti v grapo. Kohek in Horvat sta šla naprej, nakar je Hozjan napadel s kolom Horvata in ga pobil do smrti. Za Horvatom žalujejo starši ter 10 bratcev in sestrice, ki jim je pokojni služil kruh na sezonskem delu v Slavoniji.

Starosta dr. Josip Pipenbacher — 70 letnik

Ljubljana, 14. februarja

Krepak in zdrav praznuje danes obče spoštovani in priljubljeni župni starosta br. dr. Josip Pipenbacher svoj 70. rojstni dan. Nihče ne bi prišodil bratu starosti, ki še vedno vzravnano koraka na čelu sokolskih legij, da je izpolnil danes sedemdeseto leto. Da je ostal do današnjega dne tako čil in krepak, se mora zahvaliti sokolski telovadnici, ki jo je redno posejal od rane mladosti do zadnjih let. Še danes redno telovadi vsako jutro in hodi zgodaj na izprehod.

Naš jubilar se je rodil pred 70 leti v Sv. Marjeti na Dravskem polju. Gimnazijo je študiral v Mariboru in Ljubljani, kjer je tudi maturiral, visokošolske študije pa je dokončal na Dunaju. Kot mlad suplent je nastopil svoje prvo službeno mesto v Ljubljani in njegova prva pot je bila v sokolsko telovadnico. S svojim prvim prihodom v sokolske vrste si je namah osvojil srca bratov in nacionalne javnosti zaradi svojega odločnega sokolskega in naprednega mišljenja. Dasi v državni službi kot c. kr. profesor, ni nikdar zatajil svojega sokolskega in nacionalnega mišljenja. Kako uvaževan in spoštovan je bil br. dr. Pipenbacher tudi pri narodnih nasprotnikih (Nemcih), dokazuje tale zanimiva reminiscenca. Ko so ga leta 1914 stanovski tovariši denuncirali pri vojaškem poveljstvu, da je velik slovanofil in srbofil, je vojaško poveljstvo zahtevalo o njem informacije pri delžnem sokolskem svetu. Takratni višji solski nadzornik, trd Nemec, je poročal o bratu dr. Pipenbacherju, da je sicer Sokol in celo starosta, vendar vsekoli poštenjak. Tako so sodili o njem Nemci, kako pa lastni ljudje?

V sokolskih vrstah je zavzemal brat starosta že pred svetovno vojno odlična mesta. Ko se je leta 1909 ustanovila prva sokolska župa Ljubljana I, je bil na prvem občnem zboru izvoljen za I. podstarosta, leto kasneje 1910 pa za župnega starosta in je to funkcijo opravljal vse do leta 1914, ko je prevzel mesto staroste tudi odlični Sokol br. dr. Pavle Pestotnik. Tudi takratna slovenska sokolska zveza je cenila sokolske vrline br. dr. Pipenbacherja in ga izvolila za svojega I. podstarosta.

Ko je izbruhnila vojna, je moral takoj k vojakom. Bil je na fronti in se je srečno vrnil iz vojne šole leta 1919. Njegova pot je še spet vodila v sokolsko telovadnico, ki jo je skoro pet let pograhl. Po svetovni vojni se je začelno umaknil od javnega sokolskega dela, ko pa je bil leta 1929 ustanovljen Sokol kraljevine Jugoslavije, ga je

Zdravstvena zaštita vajencev

Ljubljana, 14. februarja

Zdravniki in socialni delavci opozarjajo že dolga leta na pomanjkljivosti zdravstvene zaštite vajencev. Pred dvema letoma so bile na vajenski anketi v Delavski zbornici razkrite mnoge vprav presenetljive pomanjkljivosti o kričeči pomanjkljivosti ne le socialne, temveč tudi zdravstvene zaštite vajencev. Delavsko socialno zavarovanje doslej vajencem ni nudilo niti tega, kar predpisuje obrtni zakon, namreč, da mora zdravnik pregledati vajenca, preden stopi v službo. SUZOR nima za posebno zdravstveno zaščito vajencev nobenih skladov in ne posebnih določil. Toda že v samem interesu delavskega socialnega zavarovanja je, da nudi vajencem primerno zdravstveno zaščito, kajti iz bolnih in slabo telesno razvitih vajencev se rekrutirajo bolni pomočniki, člani bolniških blagaj, in se morajo pogosto zatekati po zdravniško pomoč.

Naš OUZD je dal prvi pobudo za izpolnitve vajenske zdravstvene zaštite. Iz sredstev bivše Okrajne bolniške blagajne bo žrtvoval za začetek sistematizirane zdravstvene evidence vajencev primeren znesek. Brez teh sredstev bi organizacija primernejše zdravstvene službe za vajence sploh ne bila mogoča. SUZOR sam tega vprašanja še vedno ni rešil. Po dosedanjih določilih in praksi socialno zavarovalni uradi ne prevzemajo odgovornosti za vajence v zdravstvenem pogledu, dokler se vajence ne javi bolan Okrožnemu uradu — že je sploh zavarovan. Pri zadnji seji našega OUZD je ravnatelj dr. Bohinjec poročal, da so končane vse priprave in formalnosti za uvedbo rednih zdravniških pregledov vajencev po zdravniških Okrožnega urada. Urad bo vodil redno zdravstveno evidenco o vseh vajencih, ki jih bodo zdravniki pregledovali vsako leto. Hkrati OUZD namerna organizirati z društvi in zasebnimi ustanovami razne akcije v korist zdravlja vajencev, n. pr. prirediti letovanja bolnih vajencev v počitniških kolonijah. Okrožni urad bo tudi nudil vajencem zdravljenje zob.

Zdravstveno evidenco vajencev z zdravniškimi pregledi bo OUZD uvedel že spomladi. To je nedvomno velik napredek na le v izpolnitvi našega socialnega zavarovanja, temveč tudi v naši splošni zdravstveni službi ter zdravstveni zaščiti.

Z Jesenic

— Saksida Ivan se je srečal z Abrahamom. Danes praznuje g. Saksida Ivan 50-letnico svojega življenja. Kakor mnoge druge primorske rojake, tako je vojna furja tudi njega ob prevratu zanesla v naše kraje. Takoj po prihodu na Javornik se je včlanil pri Sokolu, bil vsa leta zelo delaven član in več let tudi odbornik. Je tudi član »Soče« in drugih narodno obrambnih ter kulturnih društev in organizacij. V bolnici kraljeve bratovske skladišnice je zaposlen že 18 let kot bolničar. Naš jubilar je menda rojen za ta poklic. Njegova izredna ročnost, spretnost in sposobnost, poznavanje bolnikov z dobre in slabe strani, vse te vrline so v veliko pomoč zdravnikom v njihovem odgovornosti polnem poklicu. Saksida je vedno zadovoljen in nasmejan. V še tako težkih primerih ne izgubi prirebnosti in prirojenega humorja, s katerim spravi tudi najbolj klavrnega človeka v dobro voljo. Radi izredne uslužnosti je postal ena najbolj znanih in popularnih osebnosti v vsem industrijskem revirju. Poleg nešteti prijateljev in hvaležnih pacientov, mu iskreno čestitamo tudi mi z željo, da bi nam ostal čil in zdrav še dolgo vrsto let in da bi srečal še Metuzalema in Mojzesa tam nekje v obljubljeni deželi.

— Sokolske mladinske smučarske tekme v Kranjski gori. V nedeljo so se vršile v Kranjski gori smučarske tekme gorenjske sokolske mladine, katerih se je v raznih panogah udeležilo 277 tekmovalcev in tekmovalk. Kot vedno, so se tudi pri teh smučarskih tekmah jeseniški Sokoliki zelo dobro odrezali. Od 10 patrolj je jeseniška dosegla 3. mesto. Pri sestavljeni tekmi v smuku, smučških likih in teku na 1000 m je bil prvi Vister Marjan, 3. Zen Franc in na 5. mestu Sušnik Vladimir iz Jesenice. V skokih je bil prvi Bukovnik Leon, 3. Brun Albert, 5. patutar Jože iz Jesenice. Pri moški deci I. kat. je na 3. mestu Vergelj Franc, pri moški deci II. kat. pa na 2. mestu Cop Janez. Naraščajnikov je v sestavljeni tekmi tekmovalo 54, naraščajnic 15, moške dece 119, ženske dece 27. V skokih je tekmovalo 32 naraščajnikov, ki so izvajali skoraj vse skoke brez padcev ter z veliko sigurnostjo in eleganco.

ANTICNI IMPERIALIZEM

Stara anekdota pripoveduje, da je Aleksander Veliki odgovoril na vprašanje, zakaj se hoče polastiti Egipta, ko je vendar zanj politično in gospodarsko brez pomena tako, da je radovednež potegnil za brke, rekoč:

— Glej, ti brki ti tudi ne prinašajo nobene koristi in vendar te krnata.

DNEVNE VESTI

— Nov upravnik Beograda. Za novega upravnika Beograda je bil imenovan dosednji podban zetske banovine Živojin Simonović.

— Nova trgovinska pogodba s Češkoslovaško. V kratkem se prične med našo državo in Češkoslovaško pogajanja za novo trgovinsko pogodbo. Gradivo za pogajanja se že pripravlja. Češkoslovaška vlada je podaljšala ugodnosti, ki jih uživa Jugoslavija na podlagi dosedanje pogodbe, do 31. marca. Ugodnosti se nanašajo večinoma na izvoz naše živine.

— Kongres Jadranske straže zaključen. Včeraj je bil v Zagrebu zaključen letošnji kongres Jadranske straže. Za predsednika je bil z večino glasov ponovno izvoljen dosednji predsednik izvršnega odbora dr. Ivo Taitagla, med podpredsednika je predsednik oblasnega odbora iz Ljubljane dr. Oskar Pirkanja, med člani izvršnega odbora pa Janko Pirc iz Maribora, dr. Željko Jelič iz Ljubljane in dr. Franjo Lipoid iz Maribora.

— Češkoslovensko jihoslovaška revue. Z zvezkom, ki obsega 8.—10. številke je zaključen letnik te revije v službi vzajemnih stremenj slovenskih narodov. Glavni urednik Antonin Beringer je napisal članek Dvajset let Jugoslavije, a še skoraj več pozornosti zasluži članek Mi in Jugoslavi, saj urednik v njem zavzema stvarno stališče k odnosom med nami in Čehi po septembrski katastrofi ter ugotavlja, kaj ostane večno nespremenljivo. Naglašja tudi, da nas češka javnost v tistih dneh ni dobro razumela in da tudi ni bila primerno informirana, kar je razumljivo, ko je imela toliko skrbi in se ni mogla zanimati toliko za dogodke v drugih državah. Optimizem bode uredniške besede, željo, da hočejo delati nadalje za dobre stike obeh narodov v pripravi, da s tem uvrščajo vrednote, ki smo jih ustvarili mi in generacija pred nami ter ustvarjati nove vrednote v dobru bodočih rodov. — Zvezek je zelo obširen ter obsega zlasti mnogo knjižnih referatov in vesti iz našega kulturnega življenja, kar je glavna zasluga dr. O. Berkopca. V literarnem delu zasluži pozornost tudi dober prevod zupaničeve pesmi Hej, oblaki... (Dušan Ludvik), dalje Heidenreichov prispevek »Živi Gundulič« s krasnimi primeri čeških prevodov njegovih pesmi, ki jih je prevedel Josef Vinar, Cankarju pa je posvetil lep članek ob 20letnici njegove smrti Oton Berkopec. — Obzlatovati je treba le, da lepa revija ne izhaja bolj redno ter da mnogo gradiva vselej do njenega izida zastari.

Danes ob 20. uri po znižanih cenah pomorski v e le film „Pobuna na brodu Elsinore“ KINO MOSTE

— Vše one smučarje, ki so se ta mesec namenjeni na Komno, opozarja oskrbnica Doma na Komni, naj svoj prihod tako urede, da bodo na pustno soboto že v Domu na Komni in se lahko udeležili velikega planinskega diredajda. Obeta se pristna planinska zabava. Priprave so v teku. Dnevi so tu naravnost nebeški, sneg od Konjskega vrha do Bogatinskega prišča, sevrno od Bogatinskega sedla (Vrh Gracije, Lanževica, Kal) je na prisojni strani srenj, na obojni se prišča, torej smuke na tebiro. Kuhinja pa pripravlja za pustne dni posebne specialitete. V Domu tudi ne, prijavljen ne bo ostal brez ležišča. 39.—n. Rumunski državljani, rojeni 1. 1918, ki stalno bivajo v dravski banovini, se pozivajo, da se zaradi rekrutacije javijo od 20. februarja do 5. marca 1939 pri kr. rumunskem veleposlanstvu v Beogradu in prinesejo s seboj: 1. uverenje o državljanstvu ali potni list, 2. krstni ali rojstni list, 3. šolsko spričevalo.

— V Zagrebu moške ribe po 10 din kg. Včeraj zjutraj so pripeljali iz Šibenika v Zagreb okrog 4.000 kg palamid in prodajali so jih na trgu po 10 din kilogram. Konzum morskih rib v Zagrebu neprestano narašča. Ni čuda, da Zagrebčani radi jedo morske ribe, saj so poceni. Ali bi ne bilo mogoče tudi Ljubljane prekrbovati s cenejšimi morskimi ribami? Marsikdo bi si rad privoščil tu pa tam tudi morsko ribo, toda kaj ko so tako drage.

— Novi slovenski grobovi v Ameriki. V Exportu je umrl Tomaž Kužnik, star 66let doma iz Dobriča na Dolenjskem. V Besemeru so našli mrtvega Ljuzeta Simiča, pokojni je bil doma iz okolice Kastva. V Chicagu je umrl Janez Tonič, star 65 let, doma iz Črnomlja. V James City je umrl Ivan Žular, star 54 let, doma iz Gorjenj Otav nad Čerknico.

— V Splitu se že koplje. Včeraj je bil v Splitu najtoplejši dan od začetka letošnjega leta. Ker je v Dalmaciji že več tednov lepo vreme, je na solcu zelo toplo in v nedeljo so se mnogi Splitčani izprehajali že brez površnikov. V kopališču na Bačevih je bilo že vse polno kopalcev.

— Olga Oljekopova v Milanu. Bivša naša dramska pevka, ki je nastopala na našem opernem odru tri sezone in nato odšla k beograjski operi, kjer je gostovala enkrat, je ta dni odpovala v Milan, da se izpopolni v petju in se nauči italijanskega opernega repertoarja. Posebala bo »univerzo operne umetnosti« — milansko gledališče »Scalor«.

— Javanski balet, ki je v Ljubljani dvakrat izredno zanimal, bo gostoval v Beogradu trikrat v Narodnem pozorišču. Tam so lože po 360 din, ostala mesta pa po 8 do 80 din. Gostovanje bo tudi v beograjskem gledališču na Vračaru, kjer so lože po 280 din, ostala mesta pa po 10 do 70 din. Zdaj vprašamo: »Kdo ima vs« to mižerno glasbeno vzgojo Beograjčanov na vesti?« Govorili smo z dvema našima glasbenikoma skladateljema, ki sta javanski orkester naravnost občudovala! Torej zopet zelo različne sodbe.

— Živinski in kramarski sejem se bo vršil v četrtek 16. februarja v St. Lovrenču na Dolenjskem. 76.—n.

— Velik napredek in razvoj kaže v letošnjem letu revija »Žena 1939«, ki je zavezala med slovenskimi mesečnimi revijami prav vidno mesto. Februarska številka je posvečena kulturi in umetnosti ter prinaša ves razvoj kulturnega življenja slovenske žene od prvih pčvkov pa do današnje. Poleg zabavnega leposlovnega čtiva prinaša mnogo praktičnih nasvetov, receptov za okusna in zdrava živila, na krajini pa prinaša svetlobo in svetlobo, pa karaterih si zamore vsaka ženska posebnega strokovnega znanja z malo dobre volje in truda, sešiti obloko za dom ali urad. Poleg

tega najdete tudi mnogo lepih vzorcev za vse vrste ročnih del, tako kvačkanje, pletenje, mreženje in šivanje. Naročnina lista je v primeri z bogato zabavno in poučno vsebino prav skromna, saj znaša celoletno s krojno prilogo vred din 62.—. Naročite lahko tudi po dopisnici na naslov: Uredništvo »Žene 1939«, Ljubljana, Nebotičnik; telefonska številka 38—75.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, nekoliko hladnejše vreme. Ponoči je zelo deževati v Ljubljani in Mariboru in smo imeli do davi 16.1 mm padavin. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu, Kumboru, Rabu in Dubrovniku 16, na Visu 14, v Beogradu 13, v Zagrebu in Sarajevu 12, v Ljubljani 11, v Mariboru 9.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.6, temperatura je znašala 3.2.

— Jugosloven obsojen v Ameriki na smrt. V Warrenu je bil obsojen na smrt na električnem stolu Nikola Babič, ki je lani 5. decembra ubil svojega soseda in njegovo ženo. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede njegove krivde in ga niso hoteli priporočiti sodniku, da bi izrekel milostno sodbo.

— 11.50 kg težak novo-rojenček. V vasi Selnice blizu Križevcev je porodila kmetica Bara Janežič 11.50 kg težkega dečka. Novo-rojenček je normalno razvit in zdrav.

— Trgovci se je obesil v vlaku. V brzovlaku med Sarajevom in Brodom se je obesil v nedeljo zvečer trgovec Stefan Šajn iz Mostarja. Pokojni je bil eden najbogatejših mostarskih trgovcev. Mučila ga je težka bolezen in peljal se je v Zagreb na kliniko, pa je med vožnjo obupal nad življenjem.

Iz Ljubljane

—lj Pregled avtomobilov in motornih koles. V sredo dne 22. t. m. od 8. do 12. ure se bo vršil drugi letni pregled avtomobilov in motornih koles za območje sreskega načelstva Ljubljana—okolica v Ljubljani. Grudnovi taborje št. 17 pred poslopijem oddelka za kontrolo mer. Dohod iz Sv. Jakoba trga po Zvezdarski ulici, ker je cesta na desnem bregu Ljubljane zaprta. Sresko načelstvo Ljubljana poziva lastnike motornih vozil, da pravčasno pripeljejo vozila na kraj pregleda. Lastnikom, ki so za svoja vozila plačali vse predpisane takse, bo komisija odobrila uporabo vozila in izdala evidenčni tablici za leto 1939. Hkrati ponovno poziva sresko načelstvo vse one lastnike motornih vozil, ki svoja vozila za tekoče leto niso prijavili, niti plačali pripadajočih taks, da to nemudoma izvršijo. Rok prijave je potekel že dne 31. januarja 1939.

—lj Ljubljanska sadjarica in vrtnarska podružnica ima svoje redno predavanje v sredo 15. t. m. v kemijski dvorani na I. državni realni gimnaziji (realki) v Vegovi ulici. Predava znanj specialist g. Lenart Frido o »Obrezovanju sadnega drevja glede na oblike, naravne pojave in rodovitnost«. Predavanje bodo spremljale številne nove skopične slike. Začetek točno ob 19. Vstop prost.

—lj Maskarada Ljubljanskega Sokola. »Noč v New Yorku« bo na pustni torek v Narodnem domu. Na glavni newyorški promeni od pol 21. do 4. ure vsakoletni ples v maskah in pustni korzo. Igra New Star jazz. Originalen spored! V največjem baru »Ritz« je ob 23. uri dancin — kabaretni program. Nastopi svetovno znani zamorski trio: Fri boy of New York. Igra zamorski jazz-band! Razkošje! — Rezervirajte vstopnice, ki bodo od petka 17. t. m. dalje v prodaji v društveni pisarni v Narodnem domu. 88.—n.

—lj Obrtniško društvo v Ljubljani prireja predavanje. Da bi se v posrednih obrtnih strokah izučili in izpopolnjevali zares samo tisti posredniki, ki imajo za opravljanje posla v posameznih panogah že od narave dane zmožnosti, bo priredilo Obrtniško društvo v Ljubljani, dne 14. februarja t. l. ob 20. v salonu restavracije »Štrkelje« predavanje: »Poklicne posvetovalnice«. Predaval bo mladi strokovnjak g. dr. Vlado Schmidt. Ker je predavanje velike važnosti za obrtnike, zlasti v naših dobrih industrijskih razmerah, je vabljen obrtništvo, da se ga v čim lepšem številu udeleži.

—lj »Kje so moje ročice?« Kdo ne pozna te nežne in prelepe melodije. Vsakdo misli, da je to stara slovenska narodna pesem in l. malokdo ve, da je njen oče dr. Gustav Ipavice, torej da je umetna pesem. Mnogokrat se je pela in se bo še pela, naši Zvonarji jo bodo izvajali med drugimi na svojem koncertu v petek, dne 17. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matic.

—lj Vstopnice za Svengaljeva večera. Za oba velika Svengaljeva eksperimentalna večera, ki se bosta vršila v dvorani kina Uniona v četrtek 16. t. m. in v petek 17. t. m. obakrat ob 21. uri, se lože vstopnice v prodaji dnevno od 11 ure naprej pri blagajni kina Uniona. Zanimanje občinstva je tako ogromno, da je navedene publikle na vstopnice velikanski. Vstopnice je le še malo na razpolago, vstedi čas priporočamo cenjenemu občinstvu, naj si sedeže čimprej zaglasi. Spored obeh večerov je popolnoma različen. Uprava kina Uniona naproša dotične, ki so vstopnice telefonično naročili in rezervirali, da dvignejo in plačajo vstopnice pri blagajni še isti dan ko so jih rezervirali, ker je pri sedanjem velikem zanimanju za vstopnice nemogoče hraniti naročene vstopnice dalje kakor do večera dotičnega dne, ko so bile naročene. Cenjeno občinstvo se opozarja, da se na dan Svengaljevih prireditev ne bo rezerviralo vstopnic. 540.

—lj Ženski ožek »Soča« opozarja vse svoje obiskovalce družabnih večerov, da bodo prihodnje plesne vaje v sredo 15. t. m. ob 20. v Trgovskem domu. Prosimo, pridite točno — privedite s seboj še nove gospe in gospodične. Plesne vaje so pod vodstvom mojstra g. Jenka in ob sviranju sokolskega jazza. 86.—n.

—lj Ob priliki 30 letnice smrti skladateljev bratov dr. Ipavcev, zapoje pevski zbor Ljubljanskega Zvona v sredo 15. t. m. ob 20. uri pred poslopijem Glasbene Matic dvojje njunih pesmi.

—lj Za pustni korzo, ki bo prihodnje leto ob popoldni, vlada veliko zanimanje. Prijavilo se je lepo število mask, tako da bo sprevod lahko rečemo elitni. Naproša mo cenjene dame in gospe, ki hočejo sodelovati, ravno tako trdke ali obrtništvo v reklamne svrhe, naj se prijavijo do jutri ob 17. do pol 20. ure v restavraciji Pri šestici. 87.—n.

—lj Premijera pravljene igre »Popelka« bo v šentjakobskem gledališču v soboto 18. t. m. ob 20.15. Igro je nastudirala ga. Polonca Juvanova z gojenci šentjakobškega dramskega tečaja. Igra je dobro pripravljena iz povsem na novo opremljena. Dejanje poživljajo razni plesi, ki jih je nastudirala goč. Maša Slavčeva. To je edina večerna uprizoritev te igre. V med. ljo 19. t. m. ob 17. se igra ponovi. Starši, pripeljte svoje malčke in privoščite jim dve uri čistega veselja.

—lj Višek vsakoletnega pustnega rajanja je v Ljubljani na pustno soboto na Taboru. To rajanje je postalo že tradicionalno, ker se vsako leto pod drugo devizo in v novih dekoracijah. Le zadnji dve leti se je ostalo pri stalni devizi, ki nudi vsakemu obiskovalcu priložnost za skranjanje. Seveda pa morajo biti maske dostojne. Za ta dan preoblečijo velike taborske prostore tako, da jih je komaj spoznati. S tem je ustvarjeno tudi popolnoma drugo razpoloženje, kajti kurenti je treba pripraviti z dekoracijo razpoloženja. Za to bo letos poskrbljeno v polni meri. Pridite 18. februarja vsi na Tabor in prepričali se boste sami. 90.—n.

—lj Sadjarska podružnica št. 6. G. K. K. Fr., sadjarski referent banske uprave bo predaval v torek 14. t. m. ob pol osmih zvečer v ljudski šoli, Gasilska cesta 17. Obnavljal bo »Soborno skoplenje sadnega drevja«. Pripravljamo si s pravih in postopanjem uspešno zatreti vse sadne škodljivce.

—lj Tatvine. Iz skladišča mestne klavnice je bilo v soboto ukradenih osem svežih prašičjih kož, v vrednosti 800 din, last usnjarija Antona Knafliča iz Kamnika. S koleša Valentina Gerkmana je ukradel na Masarykovi cesti aktovko, v kateri je bila starinska slika Marije na skali ter več dokumentov. Na Novem trgu pa je tat odpeljal na škodo

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PUŠKO TROCEVKO

Brežibno, po možnosti z daljnogledom, kupim. Ponudbe na naslov: Kač Adolf, Stari trg pri Rakeku. 525

PREMIERA FRANCOŠKEGA FILMA Danes ob 16., 19. in 21. uri
TRAGEDIJA ŠANGAJA
V gl. vlogi Inkišnov. Film o najmističnem mestu na svetu. Borba političnih teroristov proti nacionalni kin. Pretresljiva zgodba ruske emigracije. Strahote in grozote šangaja.
KINO MATICA, tel. 21-24

Ljudje brez vesti Senzacionalno filmsko delo o brezvestnih ugrabiteljih otrok. Samo še danes ob 16., 19., 21. uri!
KINO SLOGA, tel. 27-30 JUTRI! — »SNEGULČICA« — JUTRI!

Danes nepreklicno zadnjičkrat ob 16., 19. in 21. uri
Maria Andergast in Svetislav Petrović v filmu
humorja in zabave!
MONIKA
KINO UNION — Tel. 22-21

tvrdke Viktor Naglas 600 din vreden ročni voziček.

—lj Ukradeni kolesi. Iz veže hiše št. 8 v Pražkovi ulici je nekdo odpeljal 1000 din vredno, sivo pleskano moško kolo, znamke »Dirk«, last Antona Snoja. Izpred hiše št. 55 na Tyrševi cesti pa je bilo odpeljano 700 din vredno kolo znamke »Adler« Viktorja Dimicu.

—lj Tatvine. Iz ljudske kuhinje v Streliški ulici je ukradel nekdo Antonu Permetu temnosivo zimsko suknjo s črno klopasto podlogo, siv volnen šal in rjave usnjate rokavice, vse vredno 1000 din. Razzidu pri kinu »Sloga« je nekdo ukradel dva pločevinasta kromirana okvira, vredna 150 din. Iz stanovanja Franciske Rozman v Florjanski ulici pa je tat ukradel 640 din.

—lj Iz bolnice pobegla tatca. Po Ljubljani se je klatila 26letna Ljuzka Štrukelj in se vdajala lahkomišelnemu življenju. Ljuzko, ki je doma iz Žirov, so končno aretirali, a so jo zaradi boleznj oddali na der-

matološki oddelek splošne bolnice. V bolnici pa Ljuzka ni zdržala, zato je ponoči pobegnila v bolniški obleki in se zatekla na dom neke svoje znanke v Štepanji vasi, kjer se je skrila. Ostala pa tudi tam ni, marveč je takoj zjutraj ukradla dve ženski jopici, vredni 300 din in izginila nekam na deželo.

Iz Hrastnika

— Goveje meso je še vedno po 12. din. Nedavno smo pisali, da so pri nas cene mesu previsoke. Cene goveji živini pri živi vagi so padle, enako je odjem mesa pri naših mesarjih sprico precejšnjega števila prebivalcev velik. Vendar pa se naši mesarji ne drže naloge, ki ga je izdalo sresko načelstvo v Laškem, da se mora meso poceniti od 12 na 10 din. Vsi mesarji v laškem srezu so pocenili meso. Edino pri nas še čakamo. Vsi javni nameščenci kakor tudi rudarji se obračajo na sresko načelstvo s prošnjo, da poskrbi, da se bo meso pocenilo.

PARNA PRALNICA

moderno opremljena, dobro ideoča, zaradi odpotovanja na prodaj. — Vprašajte: Maribor, Krekova 12. 535

DAMSKO MOTORNO KOLO znamke »Sachs-Motor«, lahko, malo rabljeno, prodam po ugodni ceni pri B. Pušnik, Vojnik pri Celju. 536

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

JAVNA DRAŽBA

V Prevaljah, Mežiška dolina, se prodaja dne 22. februarja 1939 žaga (industrijska) z elek. pog. z vso opremo in stanovanjska hiša ter nekaj zemljišča. Cenilna vrednost din 143.000.—. Podrobna pojasnila daje: Zimerl Rihard, sodavčar, Prevalje. 494

KUSEJE

END IN VECBARVNE
Jugografika
SVETRA NASIA 51-23

DOPISI
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POT DO SREČE
knjigo in ostale informacije dobite zastoni, ako se obrnete na poznanega psihografologa Karmaha, Zalec. 13.T

„Moj mož ni mogel verjeti svojim očem!“ Pravi, da sem videli za 10 let mlajša

„VIDETI je kakor POGLEJTE, KAKO žudež“, to so SEM TO DOSEGLA bile Viedkove besede. Se pred dvema meseci sem imela brazde in gube na čelu, okrog oči in ust — vsekakor sem imela videz žene v »srednjih letih«. Danes pa se vse moje znanke divijo moji gladki, deklinski koži in čisti polti. Vsek večer uporablam rožnato hranilo za kožo Tokalon. Ta vsebuje Bioeel, presenetljivo vitalni element mladosti — odkritje slovi-tega profesorja dunajskega vseučilišča. Čez dan uporablam kremo Tokalon bele barve, ki napravi kožo čisto in gladko ter odpravlja zjedalce in razširjene znojnice.

NARODNA TISKARNA D. D.

naznanja žalostno vest, da je njen vestni strojnik, gospod

Alojzij Koprol

danes, dne 13. februarja 1939 nenadoma preminul.

Pogreb bo v sredo, dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne, Lepi pot 3, na pokopališču k Sv. Križu.

Vestnega nameščenca bomo ohranili v najboljšem spominu.

V LJUBLJANI, dne 13. februarja 1939.

NARODNA TISKARNA D. D.

Včerašnje zasedanje banskega sveta

Iz poročil bana in načelnikov občega, upravnega in kmetijskega oddelka

Ljubljana, 14. februarja. V svojem poročilu je ban na včerašnjem zasedanju podal sliko o delu, ki ga je banovina izvršila v zadnjih treh letih. V razdobju štiri let je banovina proračun narasla za 44.345.690 din. Velik del prirastka gre na račun vzdrževanja ljudskih sol. V precejšnji meri se je proračun zvišal zaradi večjega števila uslužbencev, glavni del zvišanih izdatkov v novem proračunu pa odpade na posamezne banovinske socialne, kulturne in gospodarske zavode. Izdatno so narasle tudi anuitete, ki jih mora banovina plačevati za najeta posojila, predvsem za posojila, ki ga je najela za sanacijo našega kreditnega zadruštva.

Kritje za zvišani proračun, kar znaša 6.296.700 din, se je našlo predvsem v povečani davčni osnovi, kar ima za posledico, da se pri nespremenjenem odstotku avtomatično zviša dohodek iz banovinskih doklad k državnemu neposrednemu davku. Predvideni večji dohodek na teh dokladah bo znašal 5.578.500 din.

Proračuni preteklih let so bili realni, a proračun za 1.1937/38 je prinesel celo nad 100% pokritja. V zadnjih štirih letih je naraslo število banovinskih uslužbencev za 350 oseb.

POLITIČNA UPRAVA IN POLICIJA

Proračuni podeželskih občin rastejo. Rezijski stroški naših podeželskih občin, zlasti osebni izdatki, so glede na one v ostali državi izredno nizki. Naš odstotek ni dosegel niti polovice državnega povprečja, ki znaša v državi 35,6%. Naša občinska uprava je najcenejša v državi.

Dne 31. decembra 1936 je znašala skupna zadolžitve podeželskih občin 62,35 milijonov din. Poslej je zadolžitve podeželskih občin stalno rastla in se počasi približuje enoletni vsoti občinskih proračunov. Ker velja za maksimum dopustne zadolžitve višina enoletnega proračuna, je smatrati, da zadolžitve naših občin še vedno ni pretirano visoka.

Proračunu štirih avtonomnih mest so 1.1935/36 znašali 112,8 milijona din, leta 1938/39 pa 197,62 milijona din. Za rezijske stroške odpade tu 21,4%, in sicer na osebne izdatke 17,9%. Tudi uprava naših mest je najcenejša v vseh državah.

L. 1936 so bile volitve v 379 občinah, 1.1937 v 46 občinah in 1.1938 v 50 občinah. Se danes niso dovolj rešene reorganizacije podeželskih korporacij v posebne dele občin v smislu 8. poglavja zakona o občinah. Ustanova podobne kot upravne enote je za dravsko banovino nova. Trenja so nezgodna, ker po novem zakonu v podobni odločajo volilci iz splošnega volilnega imenika. Bilo umestno, da se ta vrsta korporacij iz zakona o občinah izloči.

Izvedla se je temeljita reorganizacija občinskega uslužbenstva. V dobi gospodarske stagnacije so dohodki občin stalno padali, dokladna stopnja pa je rastla, in to v mnogih občinah v taki meri, da je presežila možnost plačila občanov. Nastala je potreba, da se izredno visoke dokladne obremenitve omilijo iz širših sredstev. Uvedla se je praksa, da se na eni strani del kreditov za pospeševanje javnih del, na drugi strani pa tudi kredit iz posebne partije za pomoč preobremenjenim občinam razdeli v razmerju dokladne obremenitve in se tako te obremenitve izravna.

Pregled o gibanju kriminalnosti kaže, da so varnostna oblastva poslovala v 1.1937 v 58.754 primerih, v letu 1938 v 57.990 primerih. Povišanje deliktov gre na račun prekrškov, zlasti na račun cestno policijskih prekrškov. Težji delikti so se zmanjšali v teh letih od 22.297 primerov na 21.599 primerov. Število zločinov zoper državo se je znižalo od 235 v letu 1936 na 84 v letu 1938, število zločinov zoper javni red in mir od 1461 na 877, zločinov zoper življenje in telo od 1063 na 682. Ceni se, da je 25% vseh požarov pri nas namernih in spekulativnih (zaradi pridobitve zavarovalnine). V letu 1936 je bilo ugotovljenih 233 zlonamernih požarov, v 1.1937 pa 204, lani pa 192. Zločinov ponarejanja denarja je 1.1937 bilo 109, lani pa 60. V letu 1936 je bilo 7102 cestno policijskih prekrškov, lani pa 13.762. V dravski banovini je okrog 2200 ciganov, od teh je okrog 1600 pristojnih v slovenske občine, 600 pa tujeve. Ciganska nadloga torej še vedno obstoja.

KMETIJSKI ODDELEK

Slovenija ne pridelata zadosti za lastno prehrano. Obsega 6,4% vsega državnega ozemlja, kar pa ima 1.200.000 prebivalcev (75 na kvadratni km), je to 8% od vsega prebivalstva v državi. V vseh je 82,5% prebivalstva, v mestih pa 17,5%. Po poljici je po statistiki iz 1.1936 kmetov 762.000 ali 60,36%.

Kmetijska in gozdna površina zavzema 1,6 milijona ha zemljiške površine. Od tega je 836.000 ha ali 53% obdelana zemlja, 691.000 ha ali 42% pa gozdne površine, 5% pa je neobdelana zemlja. Gospodarstvo je 190.000, od teh jih je 160.000 zvezanih z zemljiško posejostjo. Od teh gospodarstev pa ima samo 5 ha zemlje nekaj nad 60% go-

spodarstev ali 100.000 družin, prevladujejo torej v Sloveniji drobna mala in pasivna posestva. V Sloveniji je nadalje 60% ali 131.000 družin poljedelcev. Od tega številna pa je okrog 30.000 družin samostojnih, med temi predvsem okrog 15.000 družin viničarjev.

Te številke jasno kažejo agrarno prenaseljenost Slovenije. Saj pride pri nas na 1 kv. km njivske površine 221, v vsej Jugoslaviji pa 180 ljudi. V Sloveniji je 42.000 kmetij prezadolženih, skupno dolgujejo nad pol milijarde dinarjev. Na vsakega prebivalca v Sloveniji pa odpade povprečno 1056 din davkov, in to 812 din državnih in 244 din samoupravnih davkov. V ostalih delih države pa odpade na vsakega prebivalca skupaj 580 din davkov, od tega 441 din državnih in 139 samoupravnih davkov. Vse to so dejstva, s katerimi je treba računati pri načinu pospeševanja kmetijstva pri nas.

Za kmetijsko izobrazbo skrbe stalne kmetijske in gospodinske šole, devetmesečne viničarske šole, zadrževalne šole, kmetične in gospodinske nadaljevalne šole, strokovni kmetijski in gospodinski tečaji ter krajsji tečaji in predavanja. Delo pri tem načinu kmetijske izobrazbe bo v bodoče še poglobljeno.

Proizvodnja poljedelstva in travništva je v Sloveniji še na zelo nizki stopnji. V Sloveniji je okoli 130.000 kmetijskih gospodarstev, od teh ima urejena gnojišča samo 5% ali 6000 gospodarstev. Za ureditve vseh gnojišč bi potrebovali 300 milijonov din. Ako bi banska uprava prispevala samo polovico za cement, bi izdala vsako leto najmanj 8 milijonov din in bi bila vsa gnojišča v 20 letih urejena. 8 milijonov pa je proračunski kredit za vse panoge kmetijstva.

Pospeševanje živinoreje je bilo usmerjeno predvsem na kakovostno zboljšanje naše živine. Od vseh panog organizirane proizvodnje in vnovčevanja je najbolj napredovalo mlekarstvo. Od vseh kmetijskih panog je edino vinarstvo še vedno v težki krizi. Naši viničarji zahtevajo skoraj vsi obnove. Važno za našo banovino je sadjarstvo. Lani smo izvozili nad 2000 vagonov jabolk v vrednosti 50 milijonov din. Z velikim 63 milijonskim posojilom banske uprave Zadrugi zvezi, se je od januarja lani dalje poslovanje kreditnega zadruštva spet obnovilo in smemo upati, da bo v doglednem času spet normalno. Neurejeno je produktivno zadruštvo. Najbolj neurejene so bile razmere v blagovnem zadruštvi.

Sokolstvo

Obmejni čuvar Slovenskih goric budno

na straži

Dobro obiskani občni zbor Sokola v Gornji Radgoni — prvi pod lastno streho

Gornja Radgona, 9. februarja. Naš obmejni Sokol je imel v nedeljo popoldne svojo 20. redno letno skupščino, kateri je po predsedku več let zopet prisostvoval zupni delegat mariborske sokolske župe, br. Lovrenčič. Vsa zadnja leta se je namreč društvo čutilo precej zapostavljeno, ker na občnih zbora ni bilo videti župnih funkcionarjev, ki dajejo zlasti moralno oporo novi upravi za nadaljevanje delovanja. Zato tudi ni čuda, da občni zbori zadnja leta niso bili tako številno obiskani, kakor bi bilo želeli. Dolgletni starosta br. Karol Mavrič je v svojem pozdravnem nagovoru nazdravil prvemu starejšini Nj. Vel. kralju Petru II. s trikratnim »Zdravo! klicem, izrekel dohodlošno župnemu delegatu, nato pa z veseljem konstatiral, da se vrši to leto občni zbor pod lastno streho. Orisal je kratko zgodovino od ustanovitve leta 1919 ter dejal: »Ko stopamo v 20. obletnico, je pač treba, da se ozremo nazaj ter pregledamo svoje delo vsa leta nazaj; ugotoviti je treba, vse hibe, ki smo jih imeli, določiti pa tudi smernice našega bodočega delovanja. Težaven je bil naš položaj doma vsa leta doslej, toda danes lahko ugotovimo, da stoji v naših razrednih vrstah le samo ono člansko, katerega vodilni geslo: »Živi, bori se, ne kloni!« po začetni poti »Le naprej, brez miru!«

Iz izbranih poročil, ki so jih podali društveni funkcionarji, sledi, da je redno teletovnilo med letom 6 oddelkov. Vpisanih je bilo skupno 738 teletovnilcev, ki so v 304 teletovnilnih dneh izkazali skupen obisk 3.072. Tudi prosvetni odsek je deloval zelo agilno; med letom je priredil tri lepe uspele družabne prireditve, knjižnice pa se je med letom posluževal v veliki meri naraščaj. Po predsedku več let se je vršil dne 12. septembra 1938 v Gornji Radgoni izredno lepo uspel okrogni teletovnilni nastop na novopreurejenem letnem teletovnilu. Izkazalo se je, da ta prostor odgovarja tudi za vse prireditve večjega značaja. Ob priliki tega okrognega zleta in sicer v dopoldanskem času je obmejni sokolstvo Murskega kroga poslalo 20. letnico obstoja Jugoslavije; ob tej priliki se je oddaljilo spominu na Jugoslavijo padlih radgonskih žrtv in Maistrovih borcev s poklonitvijo ob njihovem grobu na gornjeradgonskem pokopališču ter priložitvijo venca. Sodeloval je tudi občan Maistrovih borcev in društva Nanos iz Maribora. Na Vseh svetih pa so člani društva imeli častno stražo ob tem grobu. Blagajna izkazuje v prometu 2.148,40 dinarcev dohodkov, izdatkov pa 145.979,75 dinarjev, stanje blagajne ob koncu leta 115.468,65 din.

Predsednik gradbenega oddelka br. Cividini Stane je podal izbrano in razsvetljivo poročilo o desedanjem delu svojega oddelka. Kupnina za kupljeno zemljišče nad 1. oral in pol ter obsežne stavbne objekte v znesku 90.000 din je plačana v celoti. Med letom je bilo spisanarjen in urejeno obsežno letno teletovnilo za leto teletovnila, za zimsko teletovnilo pa zlastno preurejena največja soba. Vršijo se sedaj

predpriprave materiala za preureditev velike dvorane, ki bo dograjena še to leto. Iz podane slike o načrtu bodoče zgradbe sokolskega doma je opaziti, da je predviden dvodvorski sistem, katerega pogrešajo marsikateri podeželska društva. Dom bo zgrajen v treh etapah in to v I. etapi: velika prireditvena dvorana, ki se bo rabila začasno tudi za teletovnilo ter potrebni postranski prostori za garderobo. Za ta dela je predviden proračun v znesku 110.000 din, ki se bo kril deloma z najetjem brezobrestnega posojila, dohodki prireditve tega leta, dotok iz društvene blagajne v okroglem znesku 40.000 dinarjev ter razne podpore sokolstvu naklonjenega občinstva. Izmed članstva na obnem zboru je padel predlog, ki je bil nato soglasno osvojen, da se uvede to leto obvezen kuluk po 20 delovnih ur bodisi z ročnim delom ali odkupom, vendar je iz moralnih vidikov želeli, da opravi vsak član ta kuluk sam osebno.

K realizaciji načrta za naš obmejni sokolski dom sta v znatni meri pripomogli s svojimi nasveti kot izkušena praktika požrtvovalna člana sokolskega društva Krško-Vem brata Debeljak in Burja, katerima je izrekel predsednik gradbenega oddelka bratsko zahvalo za dosedanje pomoč s pravnjo, da nam ostaneta v požrtvovalno pomoč še do končne izvedbe prve etape, ki pomenja za naše razmere izredno trd oroh. Treba bo sicer še veliko žitov do dokončne izvedbe teške naloge, toda požrtvovalnost discipliniranega članstva naših razrednih vrst nam nudi jamstvo, da bo obmejni čuvar Slovenskih goric vzezen ob svoji dvajseti obletnici obstoja v lastnem gnezdu, t. j. v svojem domu. Ta dom bo stal kot močna obmejna postojanka oddaljena od nemške meje le 200 m in sicer na koščku zemlje, kjer je doslej tisotletja gospodaril tuje. Vse dosedanje ukrepe uprave je občni zbor odlično prihvatal.

Pri volitvah je bila izvoljena sledeča uprava: starosta br. Mavrič Karol, podstarosta br. Samiec Franc, načelnik br. Stanovšek Franjo, načelnica s. Prelog Ljudmila, tajnik Svesek Janko, blagajnik Svesek Janko, ekonom Prelog Ivan, statističar Burja Rihard, predsednik gradbenega oddelka Cividini Stane, odborniki br. Jurko Mario, Pristavec Franc, Gršič Valentin, Kovadica Alojz, ss. Svesek Grata, Jurja Pavla in Marta, br. Kolarik Franjo, predsednik revizorjev br. Pžun Hinko, predsednik cestnega razreda br. dr. Bozic Lovar. Po pozdravnih besedah župnega odposlanca br. Lovrenčiča je starosta zaključil lepo uspešno zbiranje.

Planirano delo nekrmurskega sokolstva

Najdružja sokolska postojanka v Prekmurju, to je sokolsko društvo v Murski Soboti je imelo v preteklem tednu redno letno skupščino v Sokolskem domu. Skupščini je prisostvovalo lepo število članstva in vodil jo je marljiv starosta br. Velnar. Iz obširnih poročil posameznih oddelkov

posnemamo, da je bilo delo lani zelo živahno v posameznih oddelkih. Lani sta bila še ustanovljena strelski in kolesarski oddelki. Društvo je sodelovalo pri vseh bližnjih teletovnilnih nastopih ter pri vsesokolskem zletu v Pragi. Poleg tega je imelo društvo svoj teletovnilni nastop in akademijo. Med prireditvami sta bili zelo dobro obiskani tombola in veselica s »Priškim gostivanjem«. Tudi dramatični in lutkarski odsek sta marljivo delovala. Uspešno je bilo tudi delo glasbenega oddelka ter odbora za otroško maskarado. Upravni odbor je imel 8 sej. Knjižnica se je lani znatno pomnožila. Denarni promet izkazuje 278.068,24 din prejemkov in 274.400,02 din izdatkov. Društvo je lani odplačalo 184.000 din dolga. Društvo še dolguje Savezu 150.000 din. Članarina je vrgla 16.884 din, zadržala članarina pa znaša 2.414 din. Za češke begunce je društvo nabralo in odpelalo 950 din. Društvo si je nabavilo 20 novih krovov.

Iz vseh poročil je zvenelo da le delo in trud vodita k uspehom. Društvo bo pospeševalo mnogo skrbi gmočni pomoči študirajoče mladine iz Prekmurja, v ta namen je bil ustanovljen poseben fond. Večjo skrb bo društvo moralo posvečati tudi svojim 11 četam, ki delujejo po vaseh. Društvo se bo nadalje tudi pripravljalo na župni zlet, ki bo v Soboti 18. junija. Pri dopolnilnih volitvah so bile izvoljene v upravo še naslednje sestre oz. bratje: Aleksander Vebler, načelnik; Herman Rogan, podnačelnik; Eržika Jugova, načelnica; Janez Nemec, prosvetar; Ciril Koemur referent za čete, Vladimir Jezovšek, nar. obr. referent, Marij Hvala, vodja naraščaja; Jože Kocjan, poročevalec.

Lepo uspeša skupščina je bila z vero v lepo bodočnost prekmurskega sokolstva zaključena. Zdravo!

Iz Kamnika

Servirni tečaj. Udrženje gostilniških obrti je priredilo v preteklem tednu servirni tečaj, ki je trajal od 6. do 11. t. m. Tečaj je bil omogočen s podporo banske uprave, zbornice za trgovino, obrt in industrijo in s prispevki udeležencev. Udeleževalo se ga je 51 tečajnikov in tečajnik iz celega kamniškega okraja. Tečajniki so poslušali predavanja o serviranju, kletarstvu, lepelem vedenju, higieni, tujem prometu, o davkih, takсах in trošarinskih predpisih, nauku o živilih, knjigovodstvu in kalkulaciji. Tečaj je vodil g. Matija Karba, kavarar iz Ljubljane, predavali so pa tudi drugi strokovni učitelji. Uspeh je bil naravnost presenetljiv. V soboto zvečer se je vršila v dvorani Narodne čitalnice zaključna zakuska, na katero so bili povabljeni predstojniki vseh uradov in korporacij, kakor tudi stariši udeležencev. Na tej zakuski so tečajniki pokazali, kaj so se v teku tedna naučili. Spretnost, s katero so tečajniki stregli gostom, je vse iznenadila. — Udrženju gostilniških obrti moramo na tem lepem uspehu čestitati, saj so z naraščajočim tujkim prometom v našem okraju taki tečaji nujno potrebni, da si na tak način pridobimo izvežbano osebje, ki bo moglo v polni meri zadostiti zahtevam modernega tujkega prometa.

Iz Kranja

SPD podružnica v Kranju bo imela v sredo 15. t. m. ob 20. uri v Nar. domu svoj 40. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Poročila funkcionarjev, poročilo preglednikov računov, sprememba pravil, sklepanje o posojilu, samostojni predlogi, volitve, slučajnosti.

Občni zbor Strelske družine. Na obč. zboru, ki se je vršil v soboto pri majhni udeležbi članstva, se je opazilo, da je družina prebolela začetne težkote in da bo pridela lahko z živahnim delom, če se ji bo posrečilo pridobiti v svoj krog mladino. Tako iz predsedniškega kakor iz občinskega tajniškega poročila se je zrcalila ena sama želja, da je nujno potrebno privabiti mladino. Družina se bori še s finančnimi težavami, vendar se je pripravljenaj znižal že na 1757 din. Družina je imela 28 strelskih vaj, na katerih je bilo izstreljenih 9.000 patronov. Domači strelci so sodelovali skoraj na vseh važnejših tekmah in prav dostojno zastopali družino Strelščice. Lasti družine, je moderno urejeno in se ga poslužujeta tudi tukajšnja orožniška četa in granicarji. V teku prihodnjega leta bo potekala pogodba za strelšče in treba bo skleniti novo za daljšo vsto let. Pri debati se je g. Ivo Slavec zavzemal za tečaj v streljanju in za večkratno uporabljanje strelšče G. Jeglič R. je kritiziral nezanimanje članstva za pokret in zahteval, naj se volijo v odbor le člani, ki so prisotni. Po kratkem odmoru je bil izvoljen za malenkostni izpremembam stari odbor. Predsednik je g. Mohor Ciril, v odbor pa so bili izvoljeni še sledeči: g. Česen K., Jakovič O., Grabnar Pavla, Bohorič, Rozman, Ločnikar, Slavec, Zupancič, Smole, Kopal in Košnik S.

SK poljana bo imel svoj redni občni zbor v sredo 15. t. m. ob 20. uri v gostilni Ručigaj. — Šahovski match v škofjeloških šahisti je končal z zmago KSK v razmerju 5 in pol: 2 in pol.

Iz Višnje gore

— Nova grobova. Oni dan je umrla v Višnji gori posestnica in bivša trgovka Cecilija Zavodnik, mati 14 otrok. Bolehala je že del časa, končno se je pa morala zateči v bolnico v Novem mestu. Tik pred smrtjo so jo prepepeljali z avtom k hčeri v Zagradec pri Zuzemberku, kjer je pokopana. V Novi vasi pri Višnji gori je pa umrla Katarina Jamnik, stara 73 let. Vdova je bila 25 let. Imela je vodenico. Zapustila je tri preskrbljene sinove. Pokojnikoma blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje.

— Višnja gora lepo napreduje. Odkar so zasidli pionirji v delu za Dolenjsko prvo lopato za povzdigo zapuščene dolenjske zemlje in zgradili krasen planinski dom na Polzevem, tudi Višnja gora vedno bolj stremi za napredkom. Višnjani so zgradili lepo moderno kopališče, zdaj pa hočejo zgraditi še meščansko šolo. Nabirale pole za prostovoljne prispeve, ki so že razposlali in okoliški posestniki že sekajo les za novo šolsko poslopje. Ba je bo do jeseni delo še toliko napredovalo, da bo mogoče otvoriti vsaj prvi razred meščanske šole. Tako bodo tudi kmečki otroci brez velikih stroškov deležni višje izobrazbe.

Iz Zagorja

— S seje občinskega odbora, ki se je vršila v nedeljo pod predsedstvom g. Prosenca izvemmo, da proti obračunu za poslovnost leto 1937-38, v znesku 1.211.643,49 din ni bil vložen noben ugovor, prav tako je bil sprejet račun ubožnega sklada v višini 206.936,45 din. Občinski odbor se je soglasno izrekel proti potrebi ustanovitve turističnega odbora na Mediji-Izlakeh, ker da se ne more smatrati za važno turistično postojanko, ker obsega samo tri hiše, obratuje v najhujšem obsegu ter ni pričakovati kakih večjih investicij zaradi nerentabilnosti podjetja. Poseben odbor ne bi imel dela in vrši te posle občina sama. K temu bi pripomnil, da je po nerentabilnim podjetjem mislilno terminalno kopališče Medija-Izlake. Ne da bi se hoteli spuščati v razmotrivanje o rentabilnosti, moramo reči, da se mora omenjeno kopališče sicer res boriti z različnimi okoliščinami, radi precejšnje oddaljenosti od postaje, vendar je bil dotok tujcev gostov preteklo sezono pravi zadovoljiv. Tudi domačini za časa sezone redno posemo kopališče, ker žal, drugega v bližini nimamo. Koliko dela bi imel turistični odbor ne moremo reči, gotovo pa je, da zasluži stremenje prizadetih vse potrebno upoštevati in če so tamonjši ljudje pripravljeni prijeti za delo, menimo, da jih je treba podpreti.

— Poraba elektrike je preteklo leto v območju naše občine za razvnetjavo narasla na 30.000 kilovatov, upadek pa je pri silni na pogon katere se je uporabljal 7665 kilovatnih ur. Upadek gre na račun opuščenih apnenic podjetja Birola, ki se je preselilo v Kresnice, in ker si je postavil g. Weinberger lastno centralo. Glede porabe toka za luč smo približno dosegli višino leta 1928., torej čas neposredno pred krizo. Zanimivo je, da so si ljudje v slabih časih svetili z 10 do 15 vatnimi žarnicami, zadnje leto pa se kaže izboljšanje tudi v povpraševanju po 25 do 40 vatnih žarnicah, opuščaju pa slaba svetila. V občini delujejo štiri električne za druge. Najstarejša in najmočnejša je za druga Zagorje, ki je že sanirana in zalo oddaja tok najceneje in sicer po 3,25 din vsteviši trošarino. Omrežja ima 9070 metrov, 2463 žarnic, 7 motorjev v obrti in 14 na kmetijskih gospodarstvih, 81 lokalnikov in 12 ventilatorjev. Kotredžka za druga oddaja tok za 25 par dražje, dolžina omrežja 4060 metrov, 306 žarnic 1 plus 5 pogonskih strojev. Najmlajši za druga sta Loke in Izlake, še nista sanirani in morata zato oddajati tok po 6 dinarjev. Loke imajo 6080 metrov omrežja, 514 žarnic in 1 plus 5 pogonskih strojev. Izalsko omrežje meri 2000 metrov, nanj je priključeno 240 žarnic in trije pogonski stroji v obrti. Skupno omrežje Zagorja meri tedaj 21.210 metrov za 3528 žarnic, 12 strojev v obrti in 23 na kmetijah. Cena toka za pogonske stroje znaša za porabo do 100 kilovatnih ur po 2,20 za porabo do 900 kilovatnih ur pa 1,80 dinarjev vključno trošarina. Iz povedanega je razvidno, da je kraj dobro elektrificiran, poročali smo pa že, da se tudi okoliška vasi živo zanimajo za napeljava toka, katerega vrednost je posebne cene za mehanizacijo kmetijskega dela.

— Zidava meščanske šole je na mrtvi točki. Nastale so težave radi posojila v znesku poldrug milijon. Idejni osnutek je tu, po izjavi odgovornih činiteljev tudi dobra volja. Na tem vprašanju so živo zainteresirani vsi krogi, ker bo meščanska šola, če ne bo do jeseni v lastnem poslopju, uknjena in potem homo lahko čakal kdaj jo bo spet kolo ozivil. To je menda zadnja beseda oblasti, ki pa bi morala po svoji dolžnosti tako ali drugače seči občinskih možem pod roko in zagotoviti razvijajočemu se revirju tako potreben obstanek meščanske šole.

E. Kirchberger

„Pot čez mrlice“

vohunski roman

I.

NOČ

— Pravkar sem ubil človeka! Mož, ki je zašepetal te besede, se je mrzlično tresel in oziral po pusti Libenski ulici. Da ni ležalo pet korakov pred njim na tlaku truplo obupno razprostrtih rok, bi človek mislil, da se ni sploh nič drugega zgodilo.

Strel iz Mauzerke 6.35 je počil od enega konca ulice proti drugemu in na vogalih se je odbil v visoke stene tvornice za konzerve. V Libenski ulici živeti ljudje so se morda dvignili na svojih posteljah, potem so pa zopet mirno legli nazaj.

Nemara je že zopet nekdo streljal po mački... Sicer je bilo v ulici vse tiho.

— Pravkar sem ubil človeka... je zašepetal mož prestrašeno in iztegnil v grozi prste desne roke. Samokres je padel na tla in se zavalil s hodnika.

Mož se je tresel. Nekaj časa je zrl na nepremično ležečo truplo. Glava ustreljenega moža je visela s hodnika in vlažna zemlja med granitnimi kockami je nenasično pila kri. Toda zdaj se je kri že strjevala, sedela se je in tvorila temno mlako,

podobno v svetlobi poulične svetilke kosu vijoličaste cunje. Leva noga ležečega moža je bila krčevito skržena v kolenu tako da se je zdelo da štrli v zrak.

Od daleč, od mostu sem se začel liki nož oster živiti policijske piščalke

— Izginiti moraš — in hitro — je šepnil mož in se obrnil na peti. Ulica je bila obupno ravna. Ne da se prihiteli na drugi konec kajti od tuda se sliši topot škornjev. Nedvomno policijskih

Mož se je ves iz sebe stisnil k baraki in zrl izbuljenih oči na razsvetljena konca ulice. Dobro je lahko prečital reklamo za ribje olje, napisano s pest debelimi črkami na zidu tovarne.

Tu je vse dišalo po ribjem olju in mož bi bil stavil glavo, da bo tudi mlaka strnjene krvi dišala po ribah. Tako neumna misel! Zdaj ko se bodo vsak hip pojavili na vogalih redarji.

V morilcu se je zganelo življenje. Ogledal si je pazljivo najbližja vežna vrata, se naslonil na nje in zasopel. Bila so zaklenjena. Že je pomislil, da bi pozvonil hišnici, potem je pa naglo zavrgel to misel.

Policija bi ga prišla, še preden bi hišnica prikrevala do vrat in če bi morda prišel v hišo, bi mu to nič ne pomagalo, kajti hiše ni poznal in tu mu torej ni bila odprta nobena pot, da bi ušel.

To so bile stotinke sekunde, v katerih je tako razmišljal.

Tu ne more ostati. Tu je sicer tema, toda takoj bi ga zgrabili. Odleplil se je torej od vrat in se jel pomikati počasi ob steni naprej.

In v trenutku, ko je opazil na vogalu policijsko čelado se je zataknil z rokvom za okno kletnega stanovanja in v svoji grozi je na vso moč potegnil roko k sebi. Blago njegovega sunkinja se je glasno razparalo, obenem je pa zaškrtalo v okenskem okviru.

Redar je prihitel k ustreljenemu možu in na vso moč zapiskal. Potem pa še in še. Njekje zgoraj so se jela odpirati okna in radovedni zaspanci so se globoko sklanjali skozi nje, da bi ugotovili vzrok tega hrupa.

Pri zidu stropčega moža niso mogli opaziti. Do njega ni segla svetloba obločnice, toda opaziti bi ga moral drugi redar, ki se je kmalu prikazal na nasprotni strani ulice in ki bo prihitel mimo.

Mož je prijel s prsti okvir okna in ga stresel. Zaškripalo je in okno se je naenkrat odprlo. Odprlo se je tako naglo, da je malo manjkalo, da ni padel.

Previdno je zlezal skozi odprtino in zaprl okno za seboj. Zapaheč je zdrknil na svoje mesto. Z lahnim pritiskom se je še prepričal, da je okno res dobro zaprto, potem si je pa zadovoljno oddahnil. Pritisnil je čelo na hladno steklo in topo buljil na ulico.

Pozorišče umora se je dalo skozi to okno zelo dobro opazovati.

Mrtvec je ležal še vedno tako kakor je bil padel, pred njim sta pa stala dva redarja in razburjeno debatirala. Potem je eden opazil samokres, potegnil iz žepa robc in previdno pobral samokres.

— Pojdi telefonirat, — je slišal mož za oknom glas enega izmed redarjev.

— Telefon je tu zelo daleč, — je zamrmral drugi.

Prvi redar se je vrvaval in ozrl okrog. Mož za oknom je zadržel. Šele tedaj se je spomnil, da je v tuji hiši in da bi ga lahko opazili z ulice. Obrnil je glavo in se zagledal v temo.

Tu se ni videlo nič, niti pot, niti stena na nasprotni strani. Tema je bila tako gosta,

Ob semestru stalno število cvekarjev

Ze nekaj let so uspehi in neuspehi na ljubljanskih gimnazijah enaki, ob semestru pade povprečno 45 % dijakov

Ljubljana, 14. februarja. Uspehi in neuspehi na ljubljanskih srednjih šolah ob prvem semestru kažejo, da se dijaki čedalje bolj zanimajo za knjige, da so bolj marljivi in se zavedajo, da se je treba v gimnaziji učiti in pripravljati za življenje. Sport, kino in politika, ki so bili nekoč dijakom na srednjih šolah bolj važni kot knjige, niso več v odločilni meri med vzroki slabega uspeha in nazadovanja v srednjih šolah. Splošna tendenca glede napredovanja na naših gimnazijah je dobra. Zanimivo pa je, da so uspehi in neuspehi na naših srednjih šolah ob semestru že nekaj let v konstantnem razmerju glede na število celokupnega dijaštva. Odstotek srednješolcev, ki na gimnazijah ob semestru pade, je bolj ali manj konstantna količina.

Na klasični gimnaziji je bilo ob semestru 1162 dijakov, od teh jih je padlo 39 odst. Odstotek dvojkarjev ali cvekarjev je na tej gimnaziji že deset let skoraj vsako leto enak. Okrog 40 odst. dijakov pade ob prvem semestru, kar je prav za prav malo, posebno če upoštevamo, da je izdelalo v prvem semestru na klasični gimnaziji brez slabše ocene 698 dijakov. Levji delež pri odstotku padlih spada v nižje razrede.

Če dobri srednješolci nad polovico nezadostnih redov iz učnih predmetov, mora šola zapustiti. Na klasični gimnaziji je bilo po tej določbi odpuščenih ob semestru 20 dijakov, in sicer 17 iz prvih štirih razredov, 3 pa iz petega razreda. Število zaradi dočela nezadostnega uspeha izključenih dijakov je bilo torej tudi zelo majhno. Letos so razredi na klasični gimnaziji izredno močni. Proforski zbor je bil nekoliko bolj obremenjen z učnimi urami, ker so morali profesorji nadomestovati enega profesorja, ki je umrl, en profesor pa je zapustil zavod, ker je bil imenovan za docenta na univerzi, razen tega pa so bili nekateri na bolezenskem dopustu. Na klasični gimnaziji manjka samo ena učna moč.

Posebno na klasični gimnaziji se opazja, da se dijaštvo zaveda resnosti študija. Dijaki pa mnogo tudi store za samozabrazbo. Imajo svojo kulturno društvo »Zare«, za katerega raste od leta do leta zanimanje med dijaki. Kar dokazuje naraščajoče število članov. Dijaki prireajo v okviru svojega društva sami predavanja, čitajo svoje pesmi in sestavke in se tako vzpodbujajo k

samostojnemu delu. Močno je na klasični gimnaziji tudi abstinenčno gibanje.

Najbolj izrazita »ljubljanska« gimnazija je I. realna gimnazija v Vegovi ulici. Ob semestru je bilo na tem zavodu 1461 dijakov v 32 oddelkih. Od teh jih je padlo 1000 Ljubljancem, dočim je na ostalih zavodih skoraj toliko dijakov z dežele kakor dijakov iz mesta. Kakor na vseh ljubljanskih šolah je tudi na I. realni gimnaziji uspeh ob semestru skoraj vedno na isti višini. Lani ob semestru je padlo na tem zavodu 48 odst. dijakov, letos pa samo 46 odstotkov. Zaradi preštevilnih dvojic iz učnih predmetov je bilo odpuščenih 54 dijakov, lani ob semestru pa jih je bilo odpuščenih 64. Splošni uspeh na zavodu je bil ob semestru dober, odličnjakov je bilo celo več kakor lani. Dolge počitnice na markaterskega dijakova slabšo vplivajo. Med vzroki, ki slabo vplivajo na učne uspehe, so skoraj na prvem mestu družinske razmere in revščina staršev. Proforski zbor na tem zavodu se je povečal za tri mlade moči, pa so profesorji kljub temu še vedno preobremenjeni.

Na ljubljanskih srednješolskih zavodih pade ob semestru povprečno 45 odst. dijakov in se višina tega odstotka v zadnjih letih bistveno ne izpreminja. Večina cvekarjev v teku drugega semestra popravi slabe reče. Težak problem za starše so pa dijaki, ki morajo ob semestru zapustiti gimnazijo. Iz prvega razreda lahko se gredo nazaj v peti razred ljudske šole, iz višjih razredov so pa tako rekoč na cesti, ker jih na druge zavode ne smejo sprejeti, takih je pa malo, ki bi dobili domačega učitelja in se pripravljali privatno za razredni izpit, to je za izpit iz vseh predmetov iz celotne učne snovi. Razredni izpiti so prav redki na gimnazijah.

Zanimivo je pa tudi, da se odstotek ob semestru padlih dijakov tudi v zadnjih desetletjih močno ne izpreminja. Pred 50 leti je na primer padlo ob semestru nekaj nad 30 odst. dijakov na gimnaziji in so časopisi registrirali ta dogodek zaradi durnega in ne moralnega in vzgojnega efekta, in sicer takole: Na ljubljanski gimnaziji je v I. semestru skoro tretjina vseh učencev dobila dvojke. Gausch bo vedel, ker dobi erar za 5000 do 6000 goldinarjev več solnine v drugem semestru.

Brežiško sodišče preobloženo z delom

potrebno je, da dobi še cno pisarniško moč — strojepisko

Brežice, 10. februarja. Kljub pomanjkanju delovnih moči se je lani opravilo pri našem sodišču ogromno dela točno in vestno v določenem času. Frece več, kakor je dolžan, je posameznik daroval dragocenega prostega časa na žrtvenik pravosodstva in to nekateri celo ob mesečni plačici din 680.—, ali pa din 749.50.

Pri tem pa ima kriminaliteta svoje posebno obeležje. Prav nič ni lani zaostala od prejšnjih let, kar dokazuje ponovno, da je naš okoliš v pretepanju in pijančevanju nepoboljšljiv, da celo zakrknjen. Koliko zla je bilo prizadejanega kmečke-mu ljudstvu, jasno povedo spodaj označene številke. Z raznimi smrtonosnimi orodji so bili poškodovani v pretežni večini moški raznih starosti, od katerih jih je precej podleglo hudim poškodbam, da ne govorimo o ogromnem delu, ki so ga opravili brežiški zdravniki posebno v bolnici s šivanjem in krpanjem zvežojih ran, prizadejanih z nožem. Žal je naš sodni okraj na glasu kot eden najbolj vročokrvnih in pretepaških ter praviharskih v vsem okolišču celjskega okrožnega sodišča. Vse ogromno delo v kaz. oddelku je opravil sodnik g. Tominec Oskar s sodelovanjem vodje pisarne, ki je bil obenem zapisnikar pri vseh razpravah in zasliševanjih ter je vodil vse pisarniške posle. Ni čuda, da se je v tem oddelku pogosto delalo dnevno tudi 10 do 12 ur, če pa so bili zaporniki, pa še več in se nikakor ni bilo moči držati uradnih ur.

Lani se je na kaz. oddelku obravnavalo 443 primerov, od katerih je bilo konanih s sočbo 239, rešenih brez razprave s poravnavo ali odstopom drugim pristojnim sodiščem pa 204; prizivov zoper sodbe je bilo 146. Poizvedbe v kaz. stvarh, za katere je pristojno okrožno sodišče (Ki slučaj), je brežiško sodišče izvršilo v 152 primerih, od katerih je bilo le 9 nerešenih. Kaz. obdukcij je bilo 15. Pri slednjem je treba omeniti, da je bil storjen najhujši zločin sredi preteklega leta, ko je bila v gozdu pri Čudrovcu-Brežice umorjena in posiljena 60letna Bara Verstovšek iz Bojsnega pri Brežicah. Svojo žrtve je še danes neznan zločinec zavlekel sredi gozda in zločin še vedno ni pojasnjen, dasiravno se je vršilo obširno poizvedovanje. Kaz. postopanja zoper mlajše mladoltnike (izpod 17 let starosti) so se vodila v 14 primerih, od katerih je bil izrečen ukor v 2, odreden odpust na preizkušnjo v 2, dočim je bilo ustavljenih 10 primerov.

Civilno sodišče je obravnavalo lani 493 primerov pravih (predlaskim 492) in to 159 malotnih, 4 menične in 330 primerov drugih pravih. Opominjevalnih stvari je bilo 305 (predlaskim 289). V izvršilnem oddelku je bilo predlogov na prisilno izknjižbo 172, prisilno upravo 18, prisilno dražbo 96, premeščinsko izvršbo 662, denarne terjatve 101, na druge pravice 11, ter na prisilno izpraznitev 2. Dalje je obravnavalo civilno sodišče — nesporni oddelek — 259 zapuščinskih razprav. Var-

Claude Gevel:

Ljubezen brez besed

Polglasno je prečital ime na vizitki: Daniel Groves. To ime mu ni bilo znano. In vendar je vzbudilo v njegovem spominu daljni odmev.

— Prvotno sploh nisem hotel milostivega gospoda motiti, — je dejal stari sluga z važnim glasom, h kateremu se je zatekal vedno, kadar je opravljal poleg svojih dolžnosti tudi službo tajnika. — Toda jaz mislim, da je ta gospod Anglež in dejal je, da je prišel pogajat se z vami glede prevoda vaših spominov, milostivi gospod.

— Ze mogoče, — je menil François Rauche. — Najbrž je kak založnik, ki sem njegovo ime nekoč že slišal. Naj torej vstopi.

Pisatelj je potegnil iz predalčka pisalne mize glavnik, ki ga je vedno imel tam pri rokah in samozavestno si je počesal bele lase. Potem se je pa naglo sklonil nad pisalno mizo, preden so se odprla vrata, da bi napravil vtis marljivo ustvarjajočega pisatelja. Potlej je počakal, da je mogel prišlec v polni meri dojeti ta prizor. Šele potem je dvignil glavo in ponudil gostu stol.

Prišlec je bil prileten gospod visoke postave. Najprej se je vljudno opravičil, da ni mogel sporočiti svojega obiska pismeno. Govoril je brezhibno, vendar pa nekoliko okorno francoski-

denja, kar je pisatelja takoj presenetilo.

Daniel Groves je govoril o svojem namenu izdati prevod Raucheovih »Spominov«, ki so bili prav kar izšli v posebni knjigi. Ko se je dotaknil pisatelj denarnega vprašanja, je bil nemalo začuden, da je njegov bodoči založnik brez najmanjšega ugovora sprejel njegove pogoje. In to se mu je zdelo nekaj izrednega.

Opazil je tudi, da se je prišlec izogibal njegovega pogleda in da je zdaj pa zdaj nenadoma zardel.

Zato je budno pazil, ko ga je Groves zaprosil za dovoljenje, da bi smel onatisniti poedina poglavja njegovega dela v angleških in ameriških listih. Med njimi je bilo tudi poglavje pod zaglavjem »Ljubezen brez besed«, ki je v njem avtor opisoval svoje ljubavno doživetje na rivjeri. Daniel Groves je trdil, da mnogi čitatelji zelo radi čitajo take izpovedi. Želel bi samo, da bi smel napraviti iz inuakinie tiste pustolovščine, ki je bila Holandka. Angležinjo, da bi s tem povečal zanimanje angleških čitateljev.

Izrednost te prošnje, očitna skromnost, za katero se je pa skrivalo, kakor se mu je zdelo, tisoč vprašanj, na drugi strani pa vedno globlji prvotni vtis, sta silila François Raucha k opreznosti. Že večkrat se je dal voditi notranjemu glasu in nikoli ni tega obžaloval.

— Ta mala izprememba je povsem brezpomembna — je dejal po kratkem premisleku. — Moram vam priznati, da sem si to pustolovščino gladko iz-

stvenih in akribstvenih stvari je bilo 86 primerov. Zbog slaboumnosti so bili trije preklani, zaradi zapravljivosti pa 2. Zelo se je spremenilo stanje zemljiške knjige. Lani je bilo 1676 primerov ovrhovitev podpisa (opraviča uradnik v civilnem in izvršilnem oddelku), dočim v letu 1937 le 461, nadalje zemljišknje stvari — številke zemljišknje dnevnika lani 1527, leta 1937 le 1433; število izpisov iz zemljiške knjige 767, l. 1937 le 484. Številke iz zemljiške knjige kažejo, da je bil ta oddelek lani mnogo bolj obremenjen, kakor prejšnja leta. Omeniti je treba, da je ta porast posledica kmetijske zaštite. Za privilegirano agrarno banko se je napravilo nad 600 zemlj. izvečkov in dajali drugi podatki ter preneslo

veliko zastavnih pravic dolžnikov — kmetov na Privilegirano agrarno banko. Za tekoče leto se pa pričakuje zopet okoli 1000 zemljišknjih predlogov samo od brežiške graščine, ki prodaja svoja zelo obširna posestva. Za to število bo torej v letu 1939 prekoračena številka zemljišknj. predlogov, ki jih je bilo lani 1527. Vse to ogromno delo bosta morala opraviti v tekočem letu očitno le dva uradnika, ki bosta morala, če ne bodo pristojna oblastva uvidela nezmožnega stanja, delati od ranega jutra, pa v noč. Neobhodno potrebno bi bilo, da se sreskemu sodišču v Brežicah dodeli še ena pisarniška moč — strojepiska, da uradništvo ne bo prerano izgubilo v pisarni svojega zdravja in izčrpalo svojih sil in sposobnosti.

Kateri moški so dobri zakonski možje?

Med kmeti je srečnih zakonov največ, med visoko gospodo pa najmanj

V Angliji in Ameriki imajo zanimive ustanove — zasebne zavode, ki statistično proučujejo javno mnenje o raznih zadevah. Angleški zavod je prav za prav podružnica ameriškega, kjer je nastalo merilo javnega mnenja. Nekega dne pride k vam mladenič ali dekle, pozvonil in prosi prijazno, da bi mu odgovorili na nekatera vprašanja. Če nimate nobenih pomislekov proti temu — v Londonu in v velikih ameriških mestih so ljudje prijazni in skoraj vsak je pripravljen dati se zaslišati za statistični zavod — začne mladenič kar naravnost: Kaj mislite o Chamberlainovi politiki, ali o novih načrtih za oboroževanje, Ali ste za reformo bračnega prava? Tako in podobna vprašanja vam zastavi in ko dobi odgovore, se lepo zahvali, prijazno poslovi in odide. Anketa seže na široko, da se doseže prežer javnega mnenja.

Ker je bilo v zadnjih mesecih v Londonu več ločitev zakona kakor običajno, so organizirali tudi anketo o tem, kako je z angleškimi zakonskimi zvezami. Rezultat

ni baš žalosten. Nad 80% angleških zakonov je po tej statistiki srečnih in povprečno samo 19% je nesrečnih. Razmerje je pa v raznih slojih in stanovih različno. Tako je postala anketa obenem kazalo, v katerih slojih so zakoni srečni. Ugotovil se je, da je pri trgovcih in v industriji in prometu. Tu je skoraj četrtina nesrečnih zakonov. V tako zvanih višjih krogih in poklicih pa pride na 100 zakonov 26 nesrečnih.

Najpogostejši so srečni zakoni na kmetih. Pri kmetih je pokazala anketa, da je samo okrog 10% nesrečnih zakonov. Izmed 100 zakonskih zvez, kjer je mož vjak je srečnih 87. Upokojeencev živi v srečnem zakonu 82%, drugi zakoni upokojeencev so pa nesrečni. Javni in zasebni nameščenci so že manj priporočljivi kot zakonski možje. Pri njih je nesrečnih zakonov že 19%. Pri trgovcih se dvigne odstotek že na 20%, še slabši zakonski možje so oni v industriji in prometu. Tu je skoraj četrtina nesrečnih zakonov. V tako zvanih višjih krogih in poklicih pa pride na 100 zakonov 26 nesrečnih.

Nova kraljevska svatba v Kairi

16. marca bo poroka sestre egiptskega kralja z iraškim prestolonaslednikom

Ženin

V egiptsko prestolnico prispe polnolonski konferenci o Palestini in drugih problemih arabskega sveta iranski princ prestolonaslednik s predsednikom iranskega parlamenta in s pravosodnim ministrom. Iranski princ bo mesec dni gost egiptskega kralja Faruka 16. marca bo pa poroka kraljeve sestre 17 letne princeze Fawzieh z iranskim princem, ki je star zdaj 19 let. Predsednik parlamenta in pravosodni minister bosta uradna zastopnika pri podpisu ženitne pogodbe.

Za princezo že pripravljajo balo, v kateri je med drugimi za 15.000.000 nakita,

Nevesta

večinoma pariškega izvora. Najdražji nakit je ogrlica iz starih vrst briljantov, ki jo je dal kralj kupiti svoji sestri na pariški razstavi za 2 milijona in pol. Diadem z briljanti in biseri je veljal v našem denarju blizu 6.000.000, uhani z modrikastimi briljanti pa nad 3.000.000. Princezina zaroka z iranskim prestolonaslednikom je bila objavljena lani v maju kmalu po svatbi egiptskega kralja.

NA SODIŠČU

Sodnik: Tako gospa, vse sosede v hiši ste ožmerjali za govedino. Ali hočete še kaj pripomniti?

Obtoženka: Hvala lepa, gospod sodnik, to bo menda zadostovalo.

Povzročitelj raka odkrit?

Zdravnik bolnice v Milwaukee dr. William Doern je izjavil, da je odkril nov mikroorganizem, ki naj bi bil povzročitelj raka. Njegovo odkritje je plod sedem let trajajočih poskusov na podganah in miših. Novi mikroorganizem je povzročil na poskusnih živalih v vseh primerih nove tvorbe, zlasti na spolnih celicah, tako da se lahko neposredno prenese na potomce, pri katerih so ga v 40% povsem točno ugotovili. Mikroorganizem se seveda prenese tudi na drugo pokolenje mladičev.

Kakor živali, mu podležejo tudi nekateri rastline, ki zelo hitro raste, če se pojavi v njih ta mikroorganizem. Kar se tiče podedovanja novega mikroorganizma, je prof. Doern izjavil, da ga je našel v mladih miših že 16 mesecev po njihovem rojstvu. Po vseh svojih poskusch je dr. Doern trdno prepričan, da se mu je posrečilo odkriti pravega povzročitelja raka.

Milijonarka poljubov

Pred leti so sklenile ameriške lige »Zavarice javne morale«, zlasti pa Will Hays, ki je bil oficijelni pravstveni cenzor vseh filmov, da ne odgovarja javni morali, če se pojavijo na reklamnih slikah, po ulicah in javnih lokalih slike poljubljajočih se filmskih parčkov. Javni in reklamni poljub je bil torej prepovedan in poedine trdke so si upale objavljati kvečkemu zedno do stoletja in diskretna namigavanja na neznost, kako drži dekle fan'a za škric njegovega fraka ali kako se mladenič sramežljivo dotika dekliške roke.

Predlaskim je sklenila neka tobačna tovarna porabiti poljub za svojo glavno reklamo. Toda niti film, niti fotografiji niso hoteli posoditi slik. Zato je tovarna sama iskala model in našla ga je v Shelli Kerryjevi, ki je bila pripravljena fotografirati se med poljubom, toda samo z mladencem, ki bi ga sama izbrala. In privela je v studio uradnika v mekanski in svojega ženina Williama Rankina. Kmalu je bila vsa Amerika preplavljena z reklamami za cigare, na kateri lepa blondinka poljubljala čednega črnolasega fanta.

Ne smete pa misliti, da je s'roga ameriška cenzura kar tako dovolila te slike. Samo nekoliko strastnejši obraz, samo za spoznanje na pohoto spominjajoče poteze in cenzura bi bila slike prepovedala. In nazadnje, da bi postale te slike povsem dostojne, da bi bil poljub vzvišen nad vsakim sumničjem in s'rogo zakonit, so nataknil dekletu na prst poročni prstan in ta se mora na vsaki sliki dobro videti. Zdaj se tudi nihče ne čudi, da so ti poljubi tako akademski in brez ognja. Poljubljata se pač zakonca.

Trajna ondulacija in voda

Eden najbolj znanih lasničarjev, umetnik v tej stroki, Sydney Gullaroff, je razkazoval oni dan nov model, ki si ga lahko napravi vsaka žena z malenkostnimi stroški in brez vsakih težkoč. Gullaroff je dejal: Lahko bi prodal to vodo za trajno ondulacijo za drag denar, pa nočem tega storiti. Hočem enkrat izdati brezplačno vsaki ženi to tajno. Edino središče, ki ga rabim za trajno ondulacijo, je voda s sladkorjem.

Gullaroff zasluži letno 25.000 dolarjev s tem, da išče nove načine friziranja filmskih zvezd. Težave pri trajni ondulaciji, je nadaljeval, so v tem, da se tako »trajne« kodri pogosto nočejo dolgo držati, zlasti če je vlažno vreme. Jaz si pomagam z enostavnim sredstvom. Vzemem steklenico tople vode in razstopim v nji pet kavihni žliček sladkorja. Sladka voda se mora ohladiti, potem pa namažem z njo lase. Tudi ob zelo vlažnem vremenu ostanejo kodri takdi, kakor so bili. Da bi pa sladkorja ne čutili, je treba sladko vodo po mešanju s parfumom škoda, da Gullaroff ni povedal, kaj se zgodi, če se s pomočjo sladke vode škodirani lasje zmnožijo.

VZORNA ŽENA

Mož pride opoldne domov zelo slabe volje.

— Kaj še ni obeda? Nimam časa čakati. V gostilno pojdem obedovat.

— Ali ne moreš počakati niti deset minut? vpraša žena.

— Ali bo čez deset minut obed pripravljen?

— Ne, pač bi pa šla tudi jaz s teboj v gostilno.

Kljub temu pa je ostala tri mesece pri François Raucheu. Pozneje nista nikoli več slišala drug o drugem.

Očitno je bila nekoč izgovorila ime svojega ženina; Daniel Groves. In odmev tega imena je ostal v pisateljevem spominu.

Toda zdaj je Daniel Groves zopet sedel v svoj naslanjač in odkril je Raucheu pravi nagib svojega obiska. Ko je nedavno potoval po Franciji, je našel na zaklopni mizici v praznem železniškem kupeju očitno tam pozabljen list in v njem odlomek iz »Spominov« François Raucha, obsegač omenjeno ljubavno dogodivščino.

Avtorjevo ime mu je priklicalo v spomin, da je našel nekaj njegovih del v knjižnici svoje žene, ko jo je po njeni smrti spravil v red. Takrat se je oglašil v njem sum, ki je v njem neopazno naraščal in se utrjeval in ki se ga ni mogel več odkriti. Ko so izšli vsi »Spomini« v posebni knjigi jih je prečital od začetka do konca in ugotovil, da se je čas tiste pustolovščine ujemal z dopustom, ki ga je bila preživela njegova nevesta sama na rivjeri...

Ni bil še pozabil na veliko skrb, ki ga je bila obšla, ko je njegova nevesta takrat odlašala svoj povratek z utemeljitvijo, da je bolna.

Spominjal se je tudi, kako odločno se je bila uprla njegovemu namenu, ko ji je pisal, da se pripelje za njo na francosko obalo. In ko se je slednjič vendarle vrnila v Anglijo, je bila vsa izpremenjena in dolgo se mu je zdelo,

da se nečesa boji. To je trajalo nad leto dni, preden je zopet imel občutek, da se je povsem vrnila k njemu.

Popis ljubljene žene, kakor jo je opisal Rauche, se je ujemal v vsakem pogledu z njeno zunanostjo. Zakaj je kupovala tudi pozneje njegove knjige? Daniel Groves je čutil silno bolelo pri misli, da je slonela njegova globoka ljubezen, ki je niti smrt ni mogla ubiti, od samega začetka na laži in izdajstvu.

Tako se je zgodilo, da je slednjič sklenil obiskati François Raucha. In izmisli si je vso to komedijo, da bi spravil iz avtorja »Spominov« resnico, četudi samo v odlomkih.

Ker je pa šlo po pisateljevem priznanju samo za izmišljeno zgodbo, je dejal Daniel Groves vidi zdaj, kako fantastičnemu sumničju se je dal zapeljati. In prosi Raucha lepo, naj odpusti možu, ki njegova vsa ljubezen še vedno pripada nji...

François Rauche ga je onazoval napol sočutno, napol blaženo in navzlic vsemu je imel še občutek, kakor da se Daniel Groves še ni povsem otrešel sumničnja. In njegovo sočutje mu je poštenilo izhod, ki je moral biti njegovemu gostu nenobiten dokaz.

— Govorim vaš jezik dokaj dobro — je dejal v gladki angleščini. — Iz tega lahko najbolj spoznate, da se dejanje moje ljubavne pustolovščine v resnici ni moglo odigrati.

In Daniel Groves ni slutil, da se je bil François Rauche naučil angleščine šele zelo dolgo po onih srečnih dneh in sicer na svojem potovanju po Ameriki, kjer je prirejal predavanja.